Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...мнай 1921 оной ...абрин 21-hээ гарана | № 291 (14402) | 1976 оной декабрини 14, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ВЬЕТНАМАЙ АЖАЛШАДАЙ ПАРТИИН IV СЪЕЗДДЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй уряалаар ПТВ-гэй IV съезддэ хабаадахын тула Ханой ошохоёо декабриин 11-дэ Москваhаа мордоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. Рашидов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СССР-пээ СРВ-дэ байдаг элшэн сайд Б. Н. Чаплин гэгшэд делегациин бүридэлдэ ороно.

Тус делегациие аэродром дээрэhээ нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, И. В. Капитонов, К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Г. С. Павлов, Н. М. Пегов, Н. А. Щелоков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат О. Б. Рахманин үдэшэбэ.

СРВ-гэй хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура даажа байhан этигэмжэтэ Та Хыу Кань үдэшэлсөө.

...ТҮРҮҮ ОНОЛ АРГА ХЭРЭГЛЭН

КПСС-эй XXV съездын ...hан зорилгонуудые бэе...лхын түлөө үйлэдбэриин ...лектив бүхэн туйлай ехэ ...жэлтэтэйгээр хүдэлмэ...нэ. Тэрэ тоодо Байгалай ...до урадхуулгын конторын ...дэлмэришэд, инженерно...ническэ мэргэжэлтэд тү... онол арга үйлэдбэридэ үр...өөр нэбтэрүүлэн, ажалай ...тээсэ, шанар дээшэлүүл... эрмэлзэнэ.

Байгалай модо урадхуул... конторо Баргажанай ...г тосхондо баазатай юм. ...конторо нютагай лес...мхозуудай бэлэдхэhэн мо... далайн эрьедэ зөөжэ, саа...ь Байгал далайгаар тү... замай Выдрино станцида ...гэдэг байна. Далайн эрьс...тар асарагдаhан модон гу... гушан кубометрээр строп...нтейнерээр ябталагдадаг. Нэн түрүүн модо зөөлгэ ...рэ ажалай бүтээсэ дэ...лүүлэгдэнхэй. Эндэ авто...езднуудые нэбтэрүүлhэнэй ...аг үрэ харанабди. Модо ...эдэг машинын хойно үшөө ...ёрдохи прицеп шаргагалхэ да нэгэн доро 60 кубометр модон зөөгдэдэг болонхой. Тиихэлээрээ автопоезднуудые хэрэглэhэнэй ашаар ажалай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлhэн байна. Энэ үедэ тус предприятида дүрбэн автопоезд хүдэлнэ, жэлэй дүүрэтэр үшөө гурбан поезд хүдэлхэ юм.

Автопоездын түрүү экипаж А. К. Зыков, Н. С. Шабдиров гэгшэд hарадаа 983 кубометр модо шэрэхэ даабаряа 1690 кубометртэ хүргэнэ. Мүн ехэ ашаата машинын экипаж Ф. А. Левоцкий, А. Я. Заречкин гэгшэд баhал оролдосото ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Модон холын зайда, жэшээнь, Хурамхаанай леспромхозой бэлэдхэн таллуулhан модон 160 километртэ зөөгдэнэ. Иигэжэ автопоезднуудые хэрэглэхэдэ арадай ажахыда экономическа нилээд ехэ ашаг үрэтэй байна бшуу.

Баргажанай Адагай портдо хүсэтэ крануул тодхогдонхой. Үрдын кабельна крануудай орондо консольно-козловой крануул хэрэглэгдэдэг болоо. Тус крануул нэгэ доро 30 тонно хүрэтэр багсалан уягдаhан модо үргэдэг байха юм. А. В Звягинцевай бригада үнгэрhэн hарануудта 230 мянган кубометр модо ябталан уяжа, түсэбөө 130 процент дүүргэhэн байна.

Томодхогдоhон комплексно бригаданууд олоор байгуулагдана. Ажалай энэ түрүү эмхидхэл өөрынгөө hайн талые элитээр харуулна, материалай горитой алмалта хэнэ, хүдэлмэриин шанар hайжаруулна. Урдань сигара түхеэрэлгэдэ минил 4 — 5 хүнhөө бүридэhэн бригада хүдэлдэг байhан. Мүнөө 30 хүнhөө бүридэhэн бригада хүдэлдэг, тиигэжэ ажалынь хүнгөөр, түргөөр, шанартайгаар бүтэнэ. Томодхогдомол эдэ бригаданууд түсэбөө 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. В. А Яковлевай, В. Н Паскинай. Ажалай Алдар Солын III шатын орденто А. М. Коношенкинэй комплексно бригаданууд социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

X ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

Ажалай бүтээсэ саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ строп-контейнернүүдэй дуталдаха ябадал үйлэдбэридэ ехэ hаад ушаруулдаг гэжэ конторын хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ. Сигарануудые уяжа ябуулдаг түмэр аргамжануул гэдэргээ ехэ удаанаар бусаагдадаг, илангала август, сентябрь hарануудта аргамжа дуталдажа, ажал хойшо татагдадаг байха юм. Энэ дутагдал усадхахын тула «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд хэмжээ абаха ёhотой.

Манай корр.

СҮҮДХЭДЭ МЯНГААД ГРАММААР

Байгша оной малай үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлдэhэн үхэршэн П. М. Гурьевай даадаг шахагдаха малай гүүртэ Дээдэ-Тайлсын совхозой эгээ эмхитэй hайнуудайнь нэгэн юм. Намарhаа хойшо тус гүүртэдэ ажалладаг малшад 387 толгой үхэртөө тэжээлыень заабол бүйлуулжа, шаpаржуулаад үгэнэ. Үдэр бүри hайнаар шахагдажа байhан малынь шэгнүүрээ сүүдхэдэ мянгаад граммаар нэмээнэ.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хоринн аймаг.

ЗАhАБАРИЛГА УРАГШАТАЙ

Ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада хабаадуулагдаха машина, техникээ саг болзортонь, hайн шанартайгаар заhабарилжа бэлдэхээр республика дотороо үүсхэл гаргаhан Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй аймагай отделениин механизаторнуудай уряае совхозоймнай заhабарилагшад hайшаан дэмжэжэ, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан байна. Тиин мүнөө совхозой МТМ-эйн гараж, мастерской соо трактор болон газар элдүүрилхэ, тарилга хэхэ техникэ түлэг дундаа заhабарилагдана.

Байгша оной IV кварталда совхоз дотор 18 трактор заhабарилагдаха түсэбтэй байhан юм. Тиин hаяын дүнгөөр 12 трактор заhабарилагдаж бэлэн болгогдобо. Тракторнуудhаа гадна, 15 плуг, 5—6 сеялкэ мүн лэ бэлдэгдэе.

Хабарай тарилгын техникэ заhабарилгада эсэгэ хүбүүн Кривошеевтэн онсо шалгарна. Заhабарилагшад энэ кварталайнгаа түсэб болзортонь сүм дүүргэхээр ажаллажа байнхан.

М. БАДМАЦЫБИКОВ,
Хэжэнгын совхозой МТМ-е даагша.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛ

Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой, «Зырянский» совхозой механизаторнууд ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын үндэhэ hуури мүнөөнhөө табихын тула оролдожо, тариянай поли дээрэ наг шэбхэ элбэгээр гаргажа эхилбэ. Һүүлэй мэдээсэлэй ёhоор, «Прибайкалец» колхоздо 2.000 тонно, «Зырянский» совхоздо 1.000 гаран тонно шэбхэ полинууд дээрэ тараагдаа. Наг шэбхэ гаргалга эдэ ажахынуудта үргэлжэлhөөр.

П. ХАЛТАНОВ.

ГҮРЭНДЭ—ТАРГАН МЯХАН

Захааминай аймагай Харацайн совхозой малшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэл яhала hайнаар түгэсхэжэ байна. Гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэе. Түсэбэй ёhоор 2.900 центнер мяхан тушаадаха байгаа hаа, 2.907 центнер тушаагдаа. Мяханай комбинадта эльгээгдэhэн бүхы малайнь олонхинь дунда, эрхим тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

Энэ амжалта нэн түрүүн үхэр малайнгаа харууhа hайжаруулhанай ашаар туйлагдаа. Мүнөө энэ совхоздо 226 толгой үхэр шахагдажа байна. Эдэниие дүршэлтэй малшан Будажап Тубчинов харууhалжа, hарын туршада толгой бүриин шэгнүүр сүүдхэдэ 605 граммаар дээшэлүүлжэ шадаа. Эдэ үхэрнүүд январь hарада гүрэндэ тушаагдаха юм.

С. ЦЫБЕНОВА,
совхозой бухгалтер.

ДААБАРЯА ҮЛҮҮЛНЭ

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй Оронгын отделениин заhабарилгын станциин хүдэлмэрилэгшэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Эндэхид байгша оной Т-40 түхэлэй 320 трактор заhабарилха түсэбтэй аад, жэлэй эхинhээ хойшо 323 трактор бэлэн болгожо, ажахынуудта эльгээгээ. Шэнэ жэлэй гаратар үшөө олохон трактор заhабарилха юм.

Тракторай двигатель запабарилдаг бригадын слесарь, комсомолой эхин организациин секретарь Александр Быков арба нэгэ hарын түсэб 134 процент дүүргээ hэн. Мүн бэрхэ слесарьнүүд Михаил Мокров, Глеб Томашев гэгшэд баhал үдэр бүриин даабари ходо 140—146 процент дүүргэнэ.

А. НАГАСЛАЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

...ШЭНЭ ҮҮСХЭЛНҮҮД МҮНДЭЛНЭ

Үйлэдбэриин ашаг үрые ...ам дээшэлүүлхын түлөө ...сэл республикын эдеэ ...олой промышленностиин ...едприятинуудай коллекти...удэй дунда улам үргэдэжэ ...йна. Алибаа зөөри, мате...ал, түүхэй эдлэл гамтай...р гаргашалхын, арьбал...а түлөө мүрысөөн дэлгэр... шэнэ үүсхэлнүүд мүн...нэ.

...Жэшээнь, Улаан-Үдын мя...консервын комбинадта ...дбэриин ашаг үрэ дээ...лүүлхэ, алмалта арьба...лын гурим наринаар са... хэрэгтэ инженерно-тех...ческэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэй хабаадалсана. Тэдэнэр өөhэдын хубиин творческо түсэбтэй. Тэрэнэй дүүргэлтэнь тусгаар данса соо тэмдэглэгдэжэ байдаг юм.

Энэ түсэбөө илангаяа консервын заводой мэргэжэлтэд hайнаар дүүргэнэ. Малай мяха яhанhаань сэбэрээр сүм шулан абаха хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энэ хэрэгые хиналта доро абажа шадаhанай зэргээр тус заводто hүүлэй хоёр hарын туршада 22 тонно мяхан нормоhоо үлүү ехээр абтаа. Энэ мяхаар аяар жараад мянган баанха консервэ үйлэдбэрилэн гаргажа болоно бшуу. Мэргэжэлтэд нүхэд Шильникова ба Крутко гэгшэд ехэ оролдолго гаргаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Баргажанай аймагай «Путь Ленина» колхозой гол үйлэдбэринь загаhа олзоборилго болоно. Энэ коллективтэ загаhашан бүхэниие бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхыень уряалhан үүсхэл дэлгэрээ hэн. Гадна арбадахи табан жэлэй түсэбтэ даабариие дүрбэн жэл хоёр hара соо дүүргэхэ гэhэн хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Иимэ үүсхэл нүхэр Башаровой голлойлдог загаhашадай бригада гаргаhан юм.

Түрүү бригадын үүсхэлые Яруунын загаhанай заводой, Кабанскын аймагай «Байкал» гэжэ колхозой загаhа олзоборилогшод дары дэмжэжэ, ажалай ехэ амжалта туйлажа байна. В. С. Коваленкын, Н. К. Орловой, Н. Н. Григорьевой хүтэлбэрилдэг загаhашадай бригаданууд коллективүүд энэ жэлэй барагдатар хоёр жэлэй даабари дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгэhэн байгаа. Нүхэд Орловой ба Григорьевой бригаданууд тэрэ уялгаяа тэбхэр hараар урид бэелүүлhэн тухайгаа элидхээ.

М ПОЗДЕЕВ

...ДҮШЭН ХОНОГООР УРИДЛАБА

...hүүлэй жэлнүүдтэ модо ...эдхэхэ ажал яhала онь...коруулагдана. Хүсэ ехэтэй ...ктор, машинанууд, бензи... хүдэлдэг хюрөөнүүд аб...а Итанцын леспромхозой ...нэй хүдэлмэришэн Л. С. ...льников энэ тракторые хү...өр ашаглаха гэhэн зо...отойгоор томодхоhон ...гада эмхидхээ бэлэй. Би...эр эдэнэй жэшээгээр хү...хэ гэжэ шиидээбди. Ма... Баргажанай леспромхо... дирекци, партийна болон ...фсоюзай организацинууд ...гадымнай хүдэлмэришэ... үүсхэлые дэмжэжэ, яhа...туhалаа бэлэй. Бригада... 17 хүдэлмэришэниие, 3 ...ктор үгөө. Хоёр тракто...раа модо таллуулан шэ...эбди. Али нэгэн тракто...эбдэрээ hаань, гурбадахи ...тор ашаглагдана. Халаа... туршада 220—230 кубо... модон бэлэдхэгдэнэ гэ... али трактор бүридэ мо... бэлэдхэлгэ 30 кубомет... дээшэлээ.

Манай бригадын коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 66 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ уялга абаhан юм. Байгша оной ноябриин 20-до энэ зорилгоёо бэелүүлhэн байнабди.

Оньhон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үдэр бүриин даабари дүүргэхэ хэрэгтэ бригадымнай гэшүүд ехэхэн хубитаяа оруулна. Олонхи хүдэлмэришэднай трактор жолоодохо, модо отолхо, гэшүүhэ сэбэрлэхэ мэргэжэлнүүдые сүм шудаланхай. Алишье ажалаа шадамар бэрхээр бүтээдэг. Жэшээлхэдэ, Владимир Васильевич Дандаров модо отолходоо шадамар юм. Тэрэниие хүсэжэ хүдэлхэ хүн манай леспромхоздо үсөөн лэ байха. Теэд Владимир Дандаров трактораар модо шэрэхэдээ, хэнhээшье дутуугүйгөөр хүдэлдэг. Владимир Васильевич эрхим ажалаараа, үнэн сэхэ үгөөрөө бригадынгаа гэшүүдые дахуулна. Түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Тракторист Геннадий Ожиговые абаад үзэе. Трактораа hайн мэдэнэ. Тиимэл хадаа ажалай үедэ трактораа минии байлгангүйгөөр ашаглажа, халаанай туршада 110—120 кубометр модо таллуулан шэрэдэг байха юм. Гэшүүhэшэн Таисия Бочарова ямаршье эрэшүүлhээ дутангүй хүдэлдэг. Урагшаа эрмэлзэhэн hанал бодолтойгоор хүдэлжэ байhан дээрэhээ «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медаляар шагнагдаhан байна.

Минии хүтэлбэрилдэг бригадын хүдэлмэришэд иимэ оролдосотой бэрхээр хүдэлнэ. Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэм ехэ туhалдаг. Трактораа эблэжэ байгаад сэбэрлэдэг, тоhодог, дутуу дунда юумэнүүдыень усадхадаг заншалтай. Иимэ эбтэй эетэйгээр хүдэлhэн дээрэhээл манай бригадын коллектив hайн үрэ дүн туйлана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Бидэнэр hарадаа 5.300 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 5.800—6.000 кубометртэ хүргэнэбди. Жэлэйнгээ даабари 40 хоногоор урид дүүргээбди. Манай Баргажанай леспромхозой бэшэшье олон хүдэлмэришэд амжалтатайгаар хүдэлнэ.

А. П. Плетнев байгша оной эхиндэ мүн лэ томодхогдоhон бригада эмхидхээ бэлэй. Энэ жэлэй арба hарын туршада 37.558 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 50.222 кубометртэ хүргэбэ. В. В. Антоненко, Н. Н. Устьянцев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууды коллективүүд энэ жэлдэ абаhан уялгануудаа сүм бэелүүлээ. Манай Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд шэнэ онол арга хэрэглэн хүдэлжэ байна. Бага гаргашатайгаар, ехээр модо бэлэдхэжэ, hара бүрнингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

В. ТОРМОЗОВ,
Баргажанай леспромхозой бригадир.

ДЭЭДЭ-ТУЛАМЖАДА ҮБЭЛЖЭНЭ...

Ахалагша хонишон Цырен-Ханда Бадмацыреновна Бадмаева олохон жэлэй туршада хүдөө ажахын институдай hуралсалай «Байгал» ажахыда хүдэлнэ. Урда жэлнүүдтэ тэрэ Владимир Гармажапович нүхэртэйгөө эрьс хонидой отара даажа абаад, «Табхар» гэжэ газарта үбэлжэдэг байгаа. Тиихэдэ үбэлжэлгэдөө эртэнhээ hайнаар бэлдэжэ, гарза хоролтогүйгөөр үнгэргэдэг hэн. Юhэдэхи табан жэлэй дүнгөөр ажалша бэрхэ энэ бүлэ ноохо хайшалалгаар ажахынгаа хонишодой дунда түрүү hуури эзэлээ бэлэй. Тэдэнэр харууhалдаг хонин бүриhөө 5,5 — 6 килограмм ноохо хайшалhан юм.

Байгша ондо хонишод Бадмаевтан эхэ хонидой 500 толгой хони даажа абаад, Дээдэ-Туламжада үбэлжэжэ байнхай. Хонидоо нажар, намартаа hайнаар адуулжа тобир тарган болгоhон байна. Мүнөөшье Гүрэльбын талада саhанай бага байхада, хонидоо үглөөнhөө үдэшэ болотор адуулна.

Арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга абажа, 5 килограмм ноохо хайшалха гэhэн социалис уялгаяа дүүргэхын тула хонишод Бадмаевтан найдамтай үндэhэ hуури табинхай. Хонидой байранууд саг соогоо заhабарилагдаа, дулаалагдаа бэлэй. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула hуралсалай «Байгал» ажахын хонишод Бадмаевтан иимэ оролдосотойгоор ажаллана.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Ахалагша хонишон Ц.-Х. Б. Бадмаева. 2. Хонид бэлшээридэ гаража ябана.

Улаан-Үдын аймаг.

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА ХЭРЭГЛЭБЭЛ...

Малай үбэлжэлгэ шалганабди

...н аймагай малшад ар... табан жэлэй түрүү...лдэ hайрхахаар юумэ ... гарахань. Хонишод, ...шад болон мал адуу...най олонхинь абаhан ...ис уялгануудаа, түсэ... дүүргэбэгүй. Тиимэhээ ...мал ажалай продукт... абаха, гүрэндэ ху... даабаряа алишье ... дүүргэхэгүйнь.

...ю партиин райком, аймагай гүйсэдком, ажахы... хүтэлбэрилэгшэд бэр...тэй байдалhаа гара...бадахи табан жэлэй ... хоёрдохи жэлэй даа...дые, социалис уялга... бүримүhэн дүүргэхэ ...тойгоор ажаллаха ...нүүдые абажа байна. ...арга боломжонууд бии ...дото байдал, ажал хэ...ргэршэлнэ.

... эдэ арга боломжо...мараар хэрэглэгдэнэ ... Энэ асуудалые эли... тула арадай хинал...хэблэлэй шалгалтын ... аймагай хэдэн ажа...ла ошожо, үбэлжэл... ябасатай танилсаба. ...удта электрын эл... хэрэглэлгэ, мал ... хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулга, хэды шэнэзн тэжээлтэйб, тэрэнээ ямараар гаргашалнаб гэжэ hонирхогдобо.

Колхоз, совхозуудай партийна организацинууд үбэлжэлгын эхилхын урда тээ хэмжээ ябуулгануудые зохёожо, үбэлэй сагта хэгдэхэ хүдэлмэрэ хараалhан хэбэртэй. Мүнөө жэл урданайхиhаа 1,5 hара урид ехэ саhан орожо, гэнтэ хүйтэн болоо. Энэл үедэ малшадай дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ тэдэнэй хүсэ шадалые элсүүлхэ зорилго табигдана. Мүнөө малшад, илангаяа хонишод адууhа малаа бэлшээхэ аргагүйдөөд, байрада байлгажа, үбэлэй рационоор эдеэлүүлхэ баатай болоод байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 430 үнеэнэй багтаамжатай гүйсэд оньhожоруулагдаhан Булагай фермын комплекс бии юм. Энээниие партиин райкомой бюрогой гэшүүн А. Г. Югова эрхилдэг. Эндэ үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ талаар биратай юумэн хэгдээгүй. Юуб гэбэл, малынь түхэреэн жэл соо уяанда байдаг шахуу юм. Зунай сагта олон жэлэй ногоо тариhан бэлшээридэ ябадаг. Энэ фермэ үбэлэй сагта hү hаалияа зунайхиhаа үлүү нэмээдэг юм. Жэшээнь, октябрь hара соо энэ фермынхид 431 центнер hү hаагаа. Ноябрь—декабрь hарануудта зуу гаран үнеэн тугаллажа, hаалинь бүри нэмэхэ ёhотой.

Тиибэшье энэ фермэ мүнөө жэл 8300 центнер hү hааха түсэбөө 200 центнерээр дүүргэхэгүй болоод байна. Энэ юунhээ болоноб?

Сэхыень хэлэхэдэ, эндэ гунжадые тугаллуулжа, зүбөөр hааха хэрэг муугаар табигданхай. Гунжадые тугаллахаhаань 2 hара урид фермэдэ асарна. Тиимэhээ гунжадай дэлэн, хүхые иидхэрэн, хожомоо hаахада бэлдэхэ аргагүй болоно. Фермын үнеэдэй гурбанай нэгэ хубинь жэл бүри шэнэлэгдэдэг юм. Тиихэдээ хэды гунжан энэ фермэдэ асарагданаб гэжэ ойлгогдоно бшуу. Энэ жэл үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hүн hаагдахаар тухайлагдана. Энэнь 1975 онойхиhоо 100 гаран килограммаар бага болоно. Мүнөө hаагдаhан hүнэй 85—89 процентнь гүрэндэ худалдагдана. Һүеэ тугалнуудта ехээр уулгадаг дээрэhээ гүрэндэ худалдалгаяа нэмээхэнь бэрхэтэйшэг гэжэ hанагдана.

Жэлэй эхинhээ энэ фермэдэ 402 тугал абтаа. Тэдэнэй 9 толгойнь гарзалаа. Аймагай бусад фермэнүүдтэй жэшэбэл, бараг hайн гээшэ. Гэбэшье, энээгээр hанаагаа амархаар бэшэ. Жэшээнь, ноябрь hарада гаралан 7 тугалай 4-ниинь гарзалаа.

Һаалиин фермэнүүдые оньhожоруулха, илангаяа тэжээл буйлуулгые hайжаруулха арга боломжонууд Зэдын аймагта бии. Теэд олон фермэнүүд, илангаяа «Мир», Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудта, Оёорой совхоздо бии байhан оньhон түхеэрэлгэнүүд эбдэрээд, зарим хэрэгтэй зүйлнүүдынь үгы болошонхой. Эдээниие заhабарилха тухай хэншье hаналаа табинагүй.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мяха гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб 300 центнерээр дүүргэхэгүй болоод байна. Эбэртэ бодо мал зундаа бэлшээн таргалуулга ба шахалга эндэ муу бэшээр эмхидхэгдээ юм. Мүнөө шахалгын талмай дээрэ 560 толгой эрэ, эмэ бурүу, хашарагууд байлгагдана. Октябрь hара соо 399 үхэрэй толгой бүриин шэгнүүр сүүдхэдэ 934 граммаар нэмээгдээ. Шахалгын гүүртэдэ ажалынь хүсэд оньhожоруулагдажа, тэжээлдэнь 6 килограмм бутаргагдаhан тариан, hолоомон холигдоно.

Теэд иимэ дүнгүүдтэй байhан энэ колхоз мяха худалдаха түсэбөө юундэ дүүргэхэгүйнь гээшэб?

Эндэшье, аймагай бусад ажахынуудташье залуу мал түлжүүлхэ хэрэг муугаар табигданхай. Мяха үйлэдбэрилгын технологиие hайжаруулха асуудалда хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зүгhөө анхарал багаар хандуулагдана. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шахалгын мал нимэл байдалда байна. Түлжүүлэгдэхэ 200 буруугай шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 300 граммаар нэмээхэ арга боломжо бии. Теэд иимэ дүн туйлагданагүй.

Мал харууhалагшад томо болгогдохо буруунуудаа томо жэжээрнь, эрэ эмээрнь илганагүй. Ямар шэгнүүртэй мал абаhаншье, октябрь, ноябрь hарануудта шэгнүүрыень хэды шэнээн нэмээhэнээшье мэдэнэгүй. Хододоо шэгнэжэ байха бүлэг мал илгагдаагүй. Иимээ хандажа байhыень хараха-да, залуу мал томо болгохо асуудалай зүбөөр шиидхэгдэхэнь бэрхэтэй гэжэ hанагдана.

Һолоомоёо жэжэдхэнгүй, тэрэ зандань малда үгэнэ. Таряа талханай зүйлтэй холигдоногүй, мочевинэ, карбамид гэхэ мэтэ нэмэгдэнэ гүй. Эндэхи малшад, мэргэжэлтэд мүнөөдэрэй байдалтай эбсэшэнхэй гэжэ hанахаар. Энэ колхоз тэжээлээр тиимэшье баян бэшэ юм. Теэд тэрэнээ зүбөөр, ашаг үрэтэйгөөр гаргашалха тухай үбэлжэлгын эхинhээ оролдохо ёhотой байгаа.

Оёорой вхоздо, бусад ажахынуудт мал шахан таргалуулха талаар нимэрхүү дутагдалнуудтай.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. М. Яковлев сомоной Соведэй hайшаалтан хэмжээ ябуулга бэелүүлhэн тухай хөөрэбэ. Сомоной Соведэй депутадууд колхозой түб hууриин айлнуудаар ябажа, колхознигууд 1300 гахайтай гэжэ элирүүлhэн байна. Эдээниие сүүдхэ бүри эдеэлүүлгэдэ 6,5 тонно талха таряанай зүйл гараха гэжэ тоологдоо. Иимэ хэмжээнэй тэжээл колхозой малда үгтэхэ аад, ямар нэгэн аргаар лэ айлнуудта тарашадаг байгаа бэшэ аал?

Энэ жэлэй хүшэр үбэлжэлгын үедэ иимэ олон гахай хубидаа бариха аргагүйбди гэжэ колхознигуудтаа hайнаар ойлгуулжа, тэдэнииень колхоздоо абаха үүсэлхэ асуудал шиидхэгдээ. Ерэхэ хабар колхоз гэшүүдтээ поршоонхонуудые үгэхэ гэжэ хэлсэгдэбэ.

Малай үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлдэхэ талаар конкурс Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз сентябрь hарада соносхоhон юм. Энэнь hайн нүлөөтэй байгаа. Гэгээтынхид үбэлжэлгэдэ бодомжоточ hайнаар бэлдээ. Мүнөө үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ гэhэн конкурс соносхогдохоор бэлдэгдэнэ. Конкурсдо илагшадые материальна ба моральна талаарнь урмашуулха гурим табигдана. Энэнь мүн лэ hайн нүлөөтэй байха ёhотой.

Хонин ажал хадаа Зэдын аймагай ажахынуудай гол hалбаринь болоно. Энэ жэл аймагай хонишод hанаhандаа хүрөөгүй, hарбайhанаа абаагүй. Мүнөө гээгдэлhээ гаража, ажал хэрэгээ hайжаруулхын тула эрид шууд хэмжээнүүдые абажа байна. Хонин ажалда, бүхы мал ажалда ушарhан дутагдалнуудые зайсуулха хараа шугамуудые, хэмжээ ябуулгануудые хараалаад, бэелүүлжэ эхилэнхэй.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэ хүндэ эрхэ байдалда үнгэрхэнь гэжэ бүхы малшад hайнаар ойлгоно. Тиимэhээ ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, гарза багатайгаар үнгэргэхын тула хүн бүхэн оролдоно.

В. ПОГОДАЕВ,
республикын хүдөө ажахын туршалгын станциин хүдэлмэрилэгшэ.
А ДОРЖИЕВ,
ВАСХНИЛ-ай Буряадай таhагай хүдэлмэрилэгшэ.
С. БУХАЕВ,
«Правда Бурятии» газетын корреспондент.
Д. АЮШЕЕВ,
манай корр

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

ЭДЭБХИ ЭРМЭЛЗЭЛ УЛАМ ХҮГЖЭНЭ

КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэри, тэрэ 'Пленум дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ хадаа партийна организаци бүхэнэй, коммунист бүхэнэй саашанхи ажал ябуулгын бодото программа, ажалшадай политическэ болон ажалай эдэбхи бадаруулгын шухала зэбсэг мүн болоно.

Эдэ документнүүдэй удхые, тэндэ заагдаһан зорилгонуудые олонниитэдэ тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри мүнөө үргэнөөр ябуулагдажа байна. Энэ хэрэгтэ партбюрогой урдаа хараха хүсэн болохо 13 политинформатор, 23 агитатор, 6 элидхэлшэд эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Энэ ниитын ехэ ажал ябуулга хадаа хамтын хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди.

Манай партийна эхин организаци болбол «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэлдэ, «Транссельхозтехникын» автотранспортна предприятида, Сэлэнгын уһалууриин системын управленидэ хүдэлдэг коммунистнуудһаа бүридэдэг гээшэ. Дээрэ дурсагдагша предприятинуудай коллективүүдэй ажалшад КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэриие үнэн зүрхэнһөө һайшаагаад, тэрэниие бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула оролдожо байна.

Манай коллективүүд арбадахи табан жэлые муу бэшээр эхилэнхэй гэжэ хэлэлтэй. Жэшээлхэдэ, «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэл продукци бүтээн гаргаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арба нэгэ һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээд байна «Транссельхозтехникын» автотранспортна предприятиин хүдэлмэрилэгшэд 13,3 миллион тонно-километрэй хэмжээтэй ашаа зөөхэ байгаа һаа, арбан һара соо 14,05 миллион тонно-километр болгоод байгаа һэн. Жэлэй эхинһээ хойшо автомашина бүхэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 108,6 процент болгоо. Энэнь үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо 11,9 процентээр дээшэлһэн зэргэтэй. Предприятиин автопаркые бэлэн байлгаһанай коэффициент түсэбөөр хараалагдаһан 80 процентын орондо 88 процент болобо. Энэ ехэ һайн дүн гээшэ.

Автотранспортын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна. Тус коллектив энээнэй урда тээ абаһан социалис уялгаяа шэнэлбэ. Автомобилистнууд жэлэйнгээ түсэбые декабриин 25-да бэшэ, харин нилээдгүй эртүүр дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Автомобильна транспортын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, бии байгаа оньһон түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха арга боломжонууд бодотоор бэелүүлэгдэжэ байна. Жэшээнь, тус предприяти байгша ондо машинануудай шэнэ профилактори түхеэрээ. Энэ байра соо һаруул, дулаан, хүдэлхэдэ аятай. Доодо дабхартань машинануудые заһабарилгын һаруул зал түхеэрэгдэнхэй. Энэ профилакториин хоёрдохи дабхарта моторно, токарна, кузнечнэ, инструментальна, аккумуляторна цехүүд, мүн электрын аппаратура заһадаг цех, хамһабариин албанай таһагууд бии. Тэдэ цехүүд янза бүриин техникээр, түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Мүн томо узел болон детальнуудые үргэхын, ондоо тээшэнь абаашахын тулада тусгаар кран эндэ хүдэлнэ. Хүнүүдэй нэгэ газарта суглараад байхые харахагүйт. Хоёрдохи дабхарта түхеэрэгдэһэн хамһабариин цехүүд, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг таһалганууд хүдэлмэришэдтэ ехэ таатай. Эндэ душ тодхогдоо. Энэ профилактори хадаа түсэбэй ёһоор 1977 оной эхиндэ ашаглалгада үгтэхэ байгаа. Барилгашад сентябрь парада бултынь шахуу бэлэн болгоо һэн.

Автомобильнуудые техническэ талаар хангалгын бүхы хүдэлмэри оньһожоруулагдаа, тиигэжэ гар ажал тон бага болоһон жэшээтэй. Ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха, зохёохы хүдэлмэри эрхилхэ арга боломжо байгуулагдаа.

Жолоошод, слесарь-заһабарилагшад, бусадшье мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд өөһэд хоорондоо харилсаатай, ажалайнгаа ямараар ябажа байһан тушаа сагүргэлжэ һонирхожо байдаг. Тэдэнэй бүтээсэ ехэтэйгээр, ашаг үрэтэйгээр хүдэлхэ эрмэлзэлыень хаа хаанагүй хаража болохо юм. Нэгэ иимэ ушар энээниие гэршэлэн харуулна. Һүүлэй үедэ ашаа зөөлгэ хараа байса пайжараа. Автомобильна паркые үргэдхэһэнэй ашаар энэ амжагдаа бэшэ, харин прицепүүдые хэрэглэдэг болоһоор иимэ хубилалта туйлагдаа юм. Жолоошод болон заһабарилагшад хэрэггүй болоһон прицепүүдые өөһэдөө заһажа, шэнэлжэ, заримдаа шэнэ прицепүүдые хэжэ, автосамосвалнуудай ашаа шэрэлгые хоёр дахин дээшэлүүлээ. Ургаса хуряалгын үедэ хүдөө ажахын ашаа зөөлгэдэ эдэниие шадамараар хэрэглэһэн юм. Мүнөө үбэлэй үедэ үбһэ тэжээл зөөлгэ дээрэ иимэ прицепүүдые хэрэглэжэ байна.

Хүдэлмэришэдые нэгэ газарта тогтууритайгаар хүдэлгэдэг болгохо асуудал манай предприятинуудта яһала урагшатайгаар шиидхэгдэнэ. Байгша ондо автотранспортна предприяти түсэбэй ёһоор хоёр байратай хоёр гэр бодхоохо байһан аад, харин зургаан гэр бариба. Эдэнэй гурбан гэртэнь хүдэлмэришэд нүүжэ оронхой. Шэнэ жэлэй урда тээ үшөө 6 бүлэ шэнэ байрада түбхинэхэ юм.

Манай предприятинуудай оршон тойронхи талмайнууд болбосон түхэлтэй болгогдоно. Автомашинануудай байха газар, захиргаанай болон үйлэдбэриин корпусуудые холбоһон талмай асфальтаар хушагданхай. Хүнүүдэй амаржа һууха тусгаар булан бии. Зунай сагта сэсэг набша һалбардаг, фонтан хүдэлдэг, павильонуудшье байха.

Эмхи гуримгүй байдал усадхаха, ажалдаа ба ниитынгээ уялгада хайша хэрэгээр хандаха, бэшэшье таарамжагүй ябадал гаргаха ушарнуудтай эрид шууд тэмсэхэ эрилтэ табигдана. «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй коммунистнууд А. П. Гиря, М. И. Дубинин, Н. Д. Кузьмин, А. А. Толстоногов, В. И. Дьяконов гэгшэд үнэн сэхэ ажалаараа бусадтаа жэшээ харуулхаһаа гадна, ниитын гурим эбдэдэг зарим нэгэн хүнүүдтэй шанга тэмсэл ябуулдаг байха юм. Тэрэшэлэн коммунист хүтэлбэрилэгшэд К. Е. Брилев, С. С. Лукьянов, А. Ч. Дамбиев, Г. Ж. Бальжинов, Б. Н. Башкуев гэгшэд хүтэлбэриин арга дүршэл шудалха, түсэблэлгэ болон ажалай эмхидхэлгэдэ мүнөө сагай түрүү арга методуудые хэрэглэхэ, научно-техническэ дэбжэлтые хурдадхаха асуудалда анхаралтайгаар хандана. «Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй туһаламжа, дэмжэлгэ» гэһэн уряатай хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Мүнөө «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэлдэ тусхай инженерно техническэ албан эмхидхэгдэжэ байна. Машинно-тракторна паркые техническэ аргаар хангаха хүдэлмэриие эмхидхэлгэ, колхоз болон совхозуудай мүнгэн зөөриие боломжотой соонь хүсэдөөр хэрэглэлгэ — манай гол зорилго болоно. Техническэ талаар гүйсэд хангахын тула манай нэгэдэл 1976 ондо аймагай табан ажахые бэедээ даажа абаа һэн. Эдэ манай Ленинэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд, Тельманэй, Кировэй нэрэмжэтэ, Химнын совхозууд болоно. Эдэ табан ажахынуудай машинно-тракторна паркда 1976 оной январиин нэгэнэй байдалаар элдэб түхэлэй 340 трактор, таряа хуряадаг 141 комбайн байһан юм.

Аймагай табан ажахынуудта техническэ хангалтые зүбөөр эмхидхэхын тула нэгэдэлдээ ажахын тоосоото инженерно бүлэг байгуулаа һэмди. Ажахы бүхэндэ автомашинатай инженер-технолог, бүхы табан ажахынуудта диагностическа түхеэрэлгэтэй инженер-диагностик, инженер-бүридүүлэгшэ, бухгалтер, диспетчер үгтэнхэй.

Автотранспортна предприятиин коллектив (директорынь С. С. Лукьянов) юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүдээр түрүү һуури эзэлээд, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье эршэтэйгээр хүдэлжэ, «Сельхозтехникын» республиканска мэдэлэй предприятинуудай дунда эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна.

Манай ороной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXV съезд ехэ зорилгонуудые хараалһан байна. Тэдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ манай предприятинуудай мэргэжэлтэд болон хүдэлмэрилэгшэд хубитаяа оруулхань дамжаггүй.

А. БАМБАРОВ,
«Сельхозтехника» нэгэдэлэй Сэлэнгын отделениин партбюрогой секретарь.

МОСКВА. Москвагай трубна заводой коллектив КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна Ажалай түрүүшүүлэй үүсхэл дэмжэхэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар предприятиин партийна организаци ехэ хүдэлмэри ябуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүлэг ажалай түрүүшүүл. Зүүн гарһаа: гагнууршан И. Ф. Алёхин, гагнууршан Ф. М Досадин, халаанай мастер И. Ф. Полотняншиков бэ гагнууршан Н. Г. Наумкин гэгшэд халаанай хүдэлмэриин дүн гаргажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Комсомолой ажабайдал

ЗАЛУУШУУЛАЙ ХУБИТА ЕХЭ

Комсомолшууд болон залуушуул 1976 оной таряа хуряалгын үедэ эдэбхитэй һайнаар ажаллажа, горитой амжалта туйлаа. Манай Улаан-Үдын аймагта комсомол-залуушуулай 98 агрегат бии болгогдожо, 665 залуу механизаторнууд, тэрэ тоодо ВЛКСМ-эй 479 гэшүүд байгша оной ургаса хуряалсаһан байна.

Эдэнэрэй дунда үргэн дэлисэтэн социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ зорилгоор 9 хүнһөө бүридэһэн «Ургаса-76» гэжэ аймагай штаб бии болгогдоо һэн. Тус штабай гэшүүд эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ горитой хүдэлмэри ябуулаа.

Жэшээлхэдэ, таряа хуряалгын үедэ шанарыень шалгаха талаар 6 рейд үнгэргэгдэһэн байна. Гадна социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые бүхы талаһаань шалган хаража, элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые дары усадхахын тула зохихо хэмжээнүүд абтадаг һэн.

Залуу механизаторнуудай хүсөөр хамта дээрээ 28.590 гектарай таряан хадагдаа, 279.230 центнер ороопон сохигдоо. Энэмнай таряа хуряалгын үедэ аймаг соо бүхыдөө хэгдэһэн ажалай 67—66,3 процентнь болоно. Энээнһээ тобшолходо арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургаса хуряалгада залуушуул шиидхэхы хүсэн байгаа гэжэ элирнэ.

«Искра» колхозой комсомолшууд болон залуушуул (комсомолойнь организациин секретарь Ф. Тихонов) илангаяа һайнаар ажаллажа гараа. Гадна Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк», «Авангард» колхозуудай, Оронгын совхозой залуу комбайнернууд, жолоошод баһал габшагайгаар хүдэлөө, 1976 оной ургаса болзор соонь, шанар һайнтайгаар хуряаха хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулаа.

Комсомол-залуушуулай агрегадуудай дунда аша үрэ ехэтэй социалис мүрысөөн эмхидхэгдээ.

Энэ шухала хүдэлмэриин түгэсэһэн хойно һүүлшынь дүнгүүдые согсолжо, 1976 оной ургаса хуряалтада илагшад тодоруулагдаһан байна.

Тиигэжэ комсомол-залуушуулай агрегадуудай дунда Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын Вячеслав Голышевой агрегат эрхимлэһэн юм. Энэ агрегат 463 гектар таряа хадаһан, 6.950 центнер ороо̄һо сохижо абаһан байгаа. Гадна бүхы хүдэлмэринь эрхим шанартайгаар хэгдээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын Алексей Петровой, «Искра» колхозой Иван Трифоновэй агрегадууд хоёрдохи һуури эзэлээ һэн. Эдэнэр туд тудтаа 479—683 гектар таряа хадаа, 3.833—4.707 центнер ороопо сохёо.

Ивалгын ОПХ-гай Гавриил Егоровой, Иван Макинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Фокей Ковалёвой, Оронгын совхозой Валерий Доржиевай, «Авангард» колхозой Анатолий Песковой толгойлдог залуушуулай экипажнууд гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Гадна комсомол-залуушуулай 15 агрегадай гэшүүд КПСС-эй, ВЛКСМ-эй райкомуудай хүндэлэлэй грамотануудта хүртөө һэн. Тэдэнэр таряа хуряалгын урда тээ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаа бшуу.

1976 оной ургаса хуряалгын дүүрэһэнэй һүүлдэ залуу механизаторнууд намарай паар хахалалсаа. Тиихэдээ баһал эрхимээр ажаллажа гараба.

Жэшээлхэдэ, залуу трактористнуудай хүсөөр 16.382 гектар намарай паар хахалагдаа һэн. Энэнь манай аймаг соо бүхыдөө элдүүрилэгдэһэн газарай 89 процентнь болоно. Иимэ һайн үрэ дүн туйлахын тула колхоз, совхозуудай комсомолой эхин организацинууд эмхидхэлэй, ниитэ политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа, залуу үетэниие габшагай ажалда зоригжуулжа шадаһыень онсо тэмдэглэмээр.

Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк», «Искра» колхозуудай, Оронгын совхозой, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын залуу механизаторнууд намарай паар хахалалгын үедэ илангаяа шалгараа.

1976 оной таряа хуряалга баясама үрэ дүнгүүдые асарба. Зүгөөр энээгээр һанаагаа амараад һууха аргагүй байһамнай эли. Мүнөө үедэ залуу механизаторнуудай оньһон техникэ заһабарилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй хабарай тарилгада бэлдэжэ байна.

В. КАРПОВ,
ВЛКСМ-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

УДМУРТЫН АССР. Ижевскэ автомобиль бүтээлгын заводой цехүүд соо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ хүдэлмэришэд оролдоно. Түсэбһөө гадуур бүтээгдэхэ 500 машинын 330-ниинь хэрэглэгшэдтэ эльгээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой хабсаралгын цех соо бүтэн болгогдоһон машинанууд харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

Профсоюзай ажабайдал

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ—ГОЛ АНХАРАЛ

Манай республикын аймагуудта хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомуудай тоосоото һунгалтын конференцинүүд боложо дүүрэбэ. Профсоюзуудай XVI съездын урда боложо байһан эдэ хуралдаанууд дээрэһээ хэгдэһэн тэмдэглэлнүүд уншагшадай дурадхалда табигдана.

ХУРАМХААН

Хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ З. Г. Ширеторов эндэ боложо дүүрэһэн конференци дээрэ элидхэл хэжэ, тоосоото үедэ хэгдэһэн хүдэлмэри тухайгаа делегадуудта хөөрэжэ үгөө. Тиихэдээ хүдөөгэй ажалшадай дунда аша үрэ ехэтэй, үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар юу хэһэн тухайгаа уридшалан харуулба.

Һаалишадай, хонишодой, механизаторнуудай дунда эмхидхэгдэһэн мүрысөөн һайн үрэ дүнгүүдые асараа гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Тиихэдээ дүнгүүдыень саг соонь гаргажа, олондо мэдээжэ болгожо, мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргые саашадань дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды хэмжээнүүд абтаа.

Энээнһээ уламжалан, ажалдаа үндэр амжалтануудые туйладаг түрүү малшад, механизаторнууд нилээд олошороо. Гаргын совхозой ахалагша хонишон СССР-эй Верховно Соведэй депутат Ц. А. Бадмаева, Хурамхаанай совхозой лугомелиоративна отрядые даагша Н. С Зверьков, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист Д. Д. Галсанов, Һахалиин совхозой овощ ургуулагша Е. З. Колмакова, Дэрээнэй совхозой ахалагша һаалишан Е. Ж. Дармаева болон бусад габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг, мал болон таряан ажалай бодото мастернууд мүн.

Тоосоото үе соо ябуулагдаһан хүдэлмэриингөө һайн талыень харуулха зуураа, элидхэлшэ бии байһан дутуу дундануудаа элирхэйлэн харуулжа, тэдэниие усадхаха талаар абтаха хэмжээнүүд тушаа онсо тогтобо. Жэшээлхэдэ, Аргадын, Һахалиин, Гааргын, Улаанхаанай совхозуудай профсоюзай рабочкомууд социалис мүрысөөнэй эмхидхэлдэ тон бага анхарал хандуулдаг байна.

Гадна һү һаалиин фермэнүүдтэ, тракторно-таряан ажалай бригадануудта профсоюзай бүлэгүүд эмхидхэгдээгүй байдаг.

Зарим ажахынуудта хүдэлмэришэдэй суглаануудта анхаралаа багаар хандуулдаг байха юм. Хурамхаанай, Дэрээнэй совхозуудай профсоюзай рабочкомуудта энэ сэхэ хабаатай

Ажалшадай ажаһуудалай-культурна хэрэглэмжые хангаха хэрэгтэ горитой дутуу дунданууд ушардаг зандаа. Энээн тухай конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд мэдүүлпэн байна.

Ажалшадай һуудал байдал һайжаруулха тухай хэлсээнүүд ажахынуудай захиргаан болон профсоюзай рабочком хоёрой хоорондо жэл бүхэндэ баталагдадаг. Зүгөөр олон ушарта энэ хэлсээн хүсэндөө хүргэгдэнгүй үлэхэсэ һанадаг байха юм.

Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэдэй гэр байра заһабарилгада Дэрээнэй совхоздо 1975 оной турша соо 9.200 түхэриг һомологдохоор хэлсээнэй ёһоор хараалагдаһан аад, оройдоол 6.040 түхэриг үнэн дээрээ һомологдоо һэн.

Профсоюзай организацинуудай ниитын комиссинуудай хэхэ юумэн тон ехэ гэжэ делегадууд тэмдэглэнэ. Теэд эдэ комиссинуудай гэшүүд даажа абаһан уялгадаа хариуусалга багатайгаар хандажа, олон ушарта энэ гэмэ юумэ хэнгүй байдаг.

Һанаад үзэхэдэ, тус комиссинуудай эдэбхитэй һайнаар, түсэбэй ёһоор хүдэлмэреэ ябуулаа һаань, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха, социалис мүрысөөнэй эмхидхэл саашадань гуримшуулха, хүдөө ажахын продукциин шанар һайжаруулха талаар горитой юумэ хэхээр лэ байна гээд һанагдана.

Дутуу дундануудаа дары усадхажа, профсоюзуудай XVI съездые амжалтатайгаар угтаха гээд конференциин баталан абаһан тогтоол соо заагданхай.

Д. САНДАНОВ,
манай корр.

ЗЭДЭ

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсажа байһан Зэдын аймагай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой ээлжээтэ конференци һаяхан болобо. Тоосоото үе соо ябуулагдаһан хүдэлмэри тухайгаа профсоюзай тус райкомой түрүүлэгшэ Д-С. Р. Бубеев сугларагшадта хөөрэжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажалшадай эдэбхи, оролдолго дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин хүгжэлтэ туйлаха, ажалай журам бэхижүүлхэ, бүтээсыень дээшэлүүлхэ талаар юу хэһэн, саашадаа ямар асуудалнуудые шиидхэхэ байһан тухайгаа аймагай колхоз, совхозуудай профсоюзай комитедүүдэй һунгамалнууд элидхэһэн байна.

Ажалшадай эдэбхи үүсхэлые хамтаруулан элсүүлхэ социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэг хадаа профсоюзай комитедүүдэй гол уялгань мүн болоно. Энэ талаар аймагай хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райком зарим тэды хүдэлмэри ябуулһан байна

Хабарай тарилгые богони болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ, ниитын малда элбэг тэжээл бэлэдхэхэ, таряа хуряалгые эрхимээр дүүргэхэ, малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэлгын үедэ механизаторнууд, хонишод, малшад, һаалишад болон бусад ажалшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ ехэхэн анхаралаа хандуулаа.

Байгша ондо хонидой эбэртэ бодо малай гарзалалга горитой байгаа. Энэ ушар хадаа һү, мяха, нооһо абаха түсэбөө дүүргэлгэдэнь ехэ хохидол ушаруулжа, аймаг бүхыдөө мал ажалай продуктнүүдые гүрэндэ худалдаха талаар бэрхэшээлдэ ороод байна.

Аймаг нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, худалдалгаяа 6, мяха — ноохо — 8, үндэгэ — 2 центээр доошолуулаа. Ма... ашаг шэмэ — ноопон, ... мяхан бага болоо.

Таряан ажалдашье ... шаа алхам хэгдээгүй.

Иимэ байдалай ушар... байһан үедэ колхозу... профкомууд, совхозуудай ... дэлмэришэдэй комите... хүдэлмэриеэ улам эд... жүүлхэ ёһотой болоно. Т... иимэ хубилалта балай ... дэнэгүй. Энэ ушарта пр... союзай комитедүүдэй ... шууд, түрүүлэгшэнэр ... ниитэдэ түшэглэн, тэ... һаламжа дурадхалну... шагнажа, зүб һайн ха... ябуулганууд бэелү... байгаа гэжэ һанагдана.

Аймаг соо ажалшадай ... номическа һуралсал һа... руулха зорилготой ком... ажалай 26 һургуули ... нүүд, отарануудта эмх... дэжэ, тэндэ 582 хүн һур... Эдэ һургуулинууд ажа... коммунис ёһоор хана... байхаар ажалшадые хү... жүүлхэ хүдэлмэриин ... тулгуури боложо үгэхэ ... готой. Теэд энэ үүргэе... сэд һайнаар дүүргэнэ ... аргагүй. Илангаяа Тор... «Заречный» совхоз... «Мир», «Коммунизм» ко... зуудта иимэ хайхарамж... хандалга үзэгдэнэ.

Хүдөөгэй профсоюзай ... митедүүд коммунис а... һургуулинуудые саг ... жынгөө хиналта доро ... ха ёһотой аад, анха... һулаар хандуулна

Д. АЮШЕ...,
манай корр.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ШЭНЭ УРГАСЫН ПОМИДОР

СЛОБОДЗЕИ (Молдавиин ССР). (ТАСС-ай корр). Шэл хушалта доро тарижа ургуулагдаһан помидорой дээжэ Слободзейскэ районһоо Москва эльгээгдэбэ. Овощ тарижа ургуулха талаар республика дотороо эгээл ехэ ажахынуудтай тус район үнгэрһэн зун 230 мянга гаран тонно томат, үгэрсэ, перец, капуста болон огородой бусад эдеэ хуряажа, гүрэндэ тушааһан байна.

Теплицэтэй томо ехэ комбинадууд түхэреэн жэлдээ овощ ургуулха аргатай юм. Үбэлдөө Слободзейскэ районой овощ ургуулагшад 2 мянга гаран тонно шэнэ ургаса хуряажа, оронойнгоо промышленна түбүүдтэ, республикынгаа худалдаа наймаанда гаргахые хараална.

АНХАРАЛАА ЕХЭЭР ХАНДУУЛНА

КРАСНОДАР. (ТАСС-ай корр.). Краснодарай хизаарай колхоз, совхозууд намар таригдаһан залаата ургамалнуудай хойноһоо харууһалжа байна.

Энэ намар хоёр миллион шахуу гектар дээрэ ороо̄һото ургамалнууд таригдаа һэн. «Безостая-1», «Краснодарская-39», «Краснодарская-46» ба бусад сортын шэниисын үрэһэ хүрэнгөөр тарилга хэгдэһэн байна. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые оруулжа, Кубаниин таряашад 2,5 миллион тонно гэхэ гү, али энэ жэлэйхиһээ 700 мянган тонноор ехэ шэлдэн томо ороо̄һотой шэниисэ хуряажа, гүрэндэ худалдаха гэһэн шэнэ зорилго урдаа табяа.

ҮРЭҺЭЕЭ СЭБЭРЛЭНЭ

МИНСК. (ТАСС-ай корр.). Белоруссиин таряашад хабарай тарилгада бэлдэжэ, ороо̄һото ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэеэ сэбэрлэжэ дүүргэбэ. Ешмээнэй, обёосой, шэниисын эрхим һайн сортын үрэһэ хүрэнгэ бэлдэгдээ.

УРААЛАЙ СААНАХИ МАЛШАДАЙ ГАБШАГАЙ АЖАЛ

КУРГАН. (ТАСС-ай корр.). Курганска областиин колхоз, совхозуудай коллективүүд СССР-эй Конституциин үдэрые ажалай илалтаар угтан, жэлэй түсэбһөө гадуур 30 мянган тонно һү гүрэндэ тушааба.

Малай үбэлжэлгэдэ эрхим һайнаар бэлдэһэнэй ашаар малшад иимэ амжалта туйлаһан байна. Бүхы ажахынуудта адууһа малда элбэг хүрэхэ малай тэжээл бэлдэгдээ, белок болон витаминаар баян шэмэтэ тэжээл бүйлуулха цех түхеэрэгдээ.

Ураалай саанахи ажахынуудта томо ехэ комплекснуудые бариһанай, хуушан фермэнүүдые һэльбэн шэнэлһэнэй ашаар үхэр малые харууһалгын түрүү арга хаа хаанагүй нэбтэрүүлхэ, һүнэй үнеэдые индустриальна үндэһэ һуури дээрэ табиха арга олгогдоһон байна. Мэргэжүүлэгдэһэн ажахынуудта эгээл ехэ, үнэгүй һүн һаагдана. Жэшээнь, Кетовско совхозой ажалшад байгша ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4 мянган килограмм һү һааһан байна. Эндэ центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн 18 хүрэхэгүй түхэрингтэ болоһон байха юм.

ХОЁР ЖЭЛЭЙ ДААБАРИ ДҮҮРГЭБЭ

РОВНО. (ТАСС-ай корр.). Украинын комсомолой нэрэмжэтэ улһан бүдэй комбинадай нэхэгшэ Н. Харченко хоёр жэлэйнгээ даабариие дүүргэбэ. Нэгэ түхеэрэлгэ дээрэ ажалладаг гурбан халаанай нэхэгшэд түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй тоосоогоор хүдэлнэ. Түрүү хүдэлмэрилэгшэд нормын ёһоор дүрбэнэй орондо 8 станок хангана. Мүнөө эдэнэр 300 мянга гаран метр бүд нэхэжэ гаргаад байнхай.

БАМ-ай БАРИЛГАШАДТА АЙЛШАЛХАНЬ

ФРУНЗЕ. (ТАСС-ай корр.). Киргизэй соёл культурын ба эрдэм наукын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад БАМ-ай барилгашадта айлшалан ошобо. Эдэнэр «Комсомольская правда» газетын агитпоездын бүридэлдэ орожо, Амарай областиин, Яхадай АССР-эй үргэн дэлюун дэбисхэр дээгүүр ябаха юм.

— Транссибириин түмэр замай залуу барилгашадта, тэрэ тоодо Киргизэй 300 шахуу түлөөлэгшэдтэ БАМ тухай баримтата фильм, гарай бэлэг, уран һайханай ба техническэ литературын библиотекэ абаашахабди. Эдэ бүгэдые республикын комсомолшууд суглууһан байна, — гэжэ бригадын гэшүүдэй нэгэн, Киргизэй ЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Т. Айтбаев ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ. — Хадата хизаарай комсомолой түлөөлэгшэд Киргизэй залуушуулай ажабайдал болон ажалай амжалта туйлалтанууд тухай бүхэсоюзна габшагай барилгын барилгашадта хөөрэхэ юм.

Һөөргөө бусажа ерэхэдээ, БАМ-ай барилгашадай баатаршалгата ажал тухай, Киргизстанай залуу түлөөлэгшэдэй нютагайхидаингаа захяа заабариие ямараар бэелүүлжэ байһан тухай республикынгаа комсомолшуудтай уулзажа хөөрэлдэхэбди.

ЧЕЛЯБИНСКА ОБЛАСТЬ. В. И. Ленинэй н... рэмжэтэ Магнитогорско металлургическа ком... надта 2-дохи домные һэльбэн заһабарилга эхил... 45 жэлэй туршада хүдэлһэн энэ домнын һуури... 60 хоног соо шэнэ домно баригдаха юм. Шэ... домно сүүдхын турша соо хуушанайхидаа ор... доо 500 тонноор ехэ шэрэм хайлуулха. «Урал... наремонт» трестын барилгашадай коллектив һэ... бэн заһабарилгын хүдэлмэри ябуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 2-дохи домные һэльбэн заһа... рилха хүдэлмэри хэгдэнэ

ТАСС-ай фотохронико.

ЕАТР ШЭНЖЭЛХЭ АСУУДАЛНУУД

Театрай хүгжэлтэ олон ...нүүдһээ дулдыдана ха... Тэрэнэй амжалта нэн ...үн зүжэгэй үндэһэ боло... уран зохёолой удха ша...аа дулдыдана. Мүнөө ... харуулһан зохёол ха...адай сэдьхэлдэ дүтэ ха... ойлгосотой байдаг. Тэд, ...най сэдьхэл хүдэлгэһэн ...рса асуудалнуудые шэн...һэн мүнөө саг зураглаһан ...эгүүд халагламаар үсөөн ...э хэлэхэдэ алдуу болохо... Үе сагай хүгжэлтэһөө ...комдоогүй зохёолнууд бу...д хэлэн дээрэ хомор. «Ис...ство хадаа ходоодоо ажа...далай урда ябаха харгы ...тодорхойлогшо мүн» гэл...г гээшэбди. Зүгөөр «ураг...ал»гэһэн юрэнхы уряал ...нүүдээр искусствын урда... асуудалнуудые шиидхэжэ ...а болохоб?

...Улаан-Үдэмнай Зүүн Си...рэй театральна түб бо...лой шахуу. Ушар тиимэ... Яхад, Тува, Шэтэ, Крас..., Норильск, Эрхүүгэй ... шэнжэлэгшэд, тэндэхи ...энүүдэй соёлой таһагай ...лмэрилэгшэд һая манай... сугларжа, театрай хүг...ын асуудалнуудые зүб... хэлсэһэн байна. Улаан... театрнуудай зүжэгүү... хаража, режиссер болон ...истнарай зохёохы хүдэл...ние зүбшэн хэлсээ.

...еспубликын театрнуудай ...охы ажал ябуулгые гүн...оор шэнжэлһэн статья... газетэнүүдтэ, «Бай... журналдашье хо... гэжэ тус семинар... хэлэгдэһэн байна. За-рим тэды мэдээжэ артистнарай ажал ябуулга тухай магтаалай зураглалнуудһаа гадна, мэргэжэлтэнэй нюдөөр хёрхоор ажаглаһан, театрай хүгжэлтые, дутуу дундануудые алишье талаһаань шүүмжэлһэн шэнжэлэл үнэхөөрөөшье хомор гээшэ

— Зарим шэнжэлэгшэднэй рецензи бэшэхэдээ, зүжэгэй үйлэнүүдэй удха хөөрөөд лэ зосоохи нюуса байдалые режиссер, артистнар хэр зэргээр тайлбарилааб гэжэ ажагланагүй, — гээд, искусство шэнжэлдэг эрдэмэй кандидат А. Якубовский зүб лэ хэлэнэ ёһотой

«Театр — үйлэ буулгаһан миндаһан бэшэ, харин зүйл томо болгожо харуулдаг толи гээшэ», — гэжэ Владимир Маяковский бэшээ һэмнай. Жэшээнь, Улаан-Үдын ород драмтеатрай табиһан «Драма из-за лирики» гэһэн зүжэгэй режиссер З. Внукова автор Г. Полонскиин бодолые хүсэд тайлбарилжа шадаагүй гэжэ семинарта хабаадагшад тобшолол хэһэн байна. Режиссер З. Внукова энэ зохёол «уншахадаа» гансал үйлэнүүдэй сюжет обёороод, хабаадагша нюурнуудай сэдьхэлэй хүгжэлтые анхаржа харуулаагүй гэжэ тэмдэглэгдээ. Имагтал сэдьхэл бодолой нюуса сценэ дээрэ «харагдамаар» хубилха, хүгжэхэ ёһотой. Зохёолой удха тайлбарилагдажа, образ дүүрэн шарайгаа нюурлажа, зүжэгэй түгэсхэл болохо зэргэтэй ха юм. Харин «Драма из-за лирики» зүжэгтэ хабаадаһан артистнар И. Юхневич, С. Пыхтунов, О. Хлебникова гэгшэд тус тустаа адли тэгшэ бэлигтэй, дүршэлтэй бэшэ гэбэшье, юундэшьеб даа, тон адлиханаар рольнуудтаа хандана. Юуб гэхэдэ, геройнгоо сэдьхэлэй гүнзэгыдэ нэбтэрэн оронгүй, харин гүйхэниие хаража, гансал үйлэ дамжан наадана

Ёһотой театральна искусствын арга боломжо хизаааргүй ааб даа. Нэгэ зохёолые олон ондоо ойлгосотойгоор режиссер болон артистнар уншаха аргатай.

«Театрай сценэ дээрэ юрын ...а тухай шалиһанай хэ...гүй, харин ямар бодол, мэ...рэлтэйгээр харагшад театр... харихаб» гэжэ гүнзэгы...өр бодомжолхо эрилтэ ар...истнарай урда табигдаха ...отой гэжэ үнинэй хэлэгдэ... гээшэ.

Театр... Энэ искусствын ...леолхы хүсэн угаа ехэ. ...н зон уран зохёолтой нюур ...ураараа ууулзажа, артист...тай адли сценэ дээрэ бо...лон үйлын хабаадагша ...нги хамта сэдьхэлээ зобо... гү, али баясаха зэргэтэй.

— Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ театрай бэелүүлһэн Л. Леоновой «Ленушка» ороной бусад театрнуудай табиһан энэ зүжэгһөө юугээрээ илгарнаб гэхэдэ, артистнар дан тобшоор, үзэглэн шахуу энэ зохёол «уншаһан» байна — гэжэ олон шэнжэлэгшэд тэмдэглээ.

Энэ һайн гээшэ гү, али муу гү? Режиссер бүхэн, театрай коллектив бүхэн өөрынгөө нюуртай гуримтай, заншалтай ха юм. Тиихэдэ манай Буряадай драмтеатр ород зохёолнуудые табихадаа, заримдаа үлүүсэ тодорхойгоор үйлын зүйлнүүдые «жажална» гээшэ гү даа гэжэ һанагдадаг. Буряад хүнэй сэдьхэл бодолой байгуулга гэхэ гү, али психологи өөрынгөө онсо шэнжэтэй хадаа ород характерые буряадаар «оршуулжархидаг» хэбэртэй. Энэ һонирхолтой үзэгдэл үшөө шэнжэлэгдээгүй гэһэн һанамжа семинар дээрэ хэлэгдэһэн байна.

— «Тайшаагай ташуур» харахадаа, театрай коллективэй бэхижэһэн бэлигтэ баясажа һуугаабди,— гэжэ айлшад хэлсээ.

Томо болгодог шэлээр шэртэжэ хараһан шэнги энэ зүжэгэй бишыхан зүйлнүүдшье ехэ искусствын ендэр дээрэ табигдаа гэһэн сэгнэлтэ бидэниие баясуулна.

Театр шэнжэлһэн статьянууд республикын хэблэлдэ үсөөнөөр толилогдоно гэлсэһэниие анхаржа, манай шүүмжэлэгшэд, тэрэ тоодо уран зохёолшод, композиторнууд, артистнаршье өөһэдөө энэ асуудалые һайн тээшэнь шиидхэхэ гэжэ найданабди. Тиихэдээ гүнзэгы бодолтойгоор шэнжэлэлдээ хандажа, арад зондо театрай искусствын асуудалнуудые тайлбарилжа үгэхэ үүргэеэ хүсэд бэелүүлэг лэ. Шэнжэлэгшэдэй ажаглалтанууд театрай хүдэлмэрилэгшэдтэшье туһаламжа болохонь дамжаггүй.

Х. Намсараевай нэрэмжэтэ театр дүшэн табан жэлэй туршада яһала амжалта туйлаһан байна. Энэ коллективэй творческо бэдэрэлгэнүүд, амжалтанууд гүнзэгы шэнжэлэл хүлеэнэ. Мүн Ленинэй ордено оперо ба балетэй театрай зохёохы ажал ябуулга ехэ һонирхолтой. Тэд энэ коллективэй хүдэлмэри баһа хүсэд шэнжэлэгдэнэгүй гээшэ.

Театр шэнжэлэгшэдэй зүблөөн имэ эрилтэнүүдые тон зүб табяа гэжэ һананаб.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

...аймагай гүрэнэй ...инспекциин коллек...хэ хабарай тарилгын ...ороонойной шанар шалгаха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Үрэһэнэй шанар шалгагшад 1-дэхи шалгалтаяа дүүргэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: техник лаборантка Полина Викторовна Невзгодова.

С БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮНЭТЭ МИНИИ ПАСПОРТ

Шэнэ паспорт хадаа бидэнэй туд бүхэндэ эгээл үнэтэй сантэй юумэн — совет гражданинай эрхэ тухай нэн түрүүн гэршэлнэ бшуу Би Совет Социалис Республикануудай Союзай эрхэтэнби гэжэ омогорхол баяртайгаар хэлэдэгбди. Юундэб гэхэдэ, манай Эсэгэ орон эрхэ сүлөөтэй, адли тэгшэ эрхэтэй, элдэб үндэһэ яһанай 250 миллион хүн зоной түрэл оронинь болоно. Эдэнэр Эхэ орондоо хизааргүй дуратай юм. Үдэр бүриингөө габшагай ажалаараа оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлнэ.

20 миллион совет эрхэтэн нюур таладаа СССР-эй алтан гербтэй «Улаан гадартан дэбтэр» абаад байнхай. Шэнэ түхэлэй паспортнуудые үгэлгэ ямараар үнгэржэ байнаб? — гэһэн ТАСС-ай корреспондентын асуудалда СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министрэн орлогшо Б. Т. ШУМИЛИН иигэжэ хөөрэнэ:

— Гүрэнэй ба общественгоо үмэнэ элитэ ехэ габьяатай байһыень хүндэлжэ, манай ороной элитэ мэдээжэ хүнүүдтэ — Коммунис партиин ветерануудта, Советскэ Союзай ба Социалис Ажалай Геройнуудта, депутатуудта, промышленность болон хүдөө ажахын түрүүшүүлдэ шэнэ паспортнууд түбхын түрүүлэн барюулагдаа. 16 наһатай болоһон эдир хүбүүд, басагад баярай оршон байдалда түрүүшынгээ документнүүдые абаһан байна. Ороноймнай республиканууд-та, хизаарнуудта, областьнуудта шэнэ паспортнуудые барюулалга эмхитэй һайнаар үнгэргэгдэнэ.

Саратов хотын Кировскэ районой шэнэ байшан гэрнүүдтэ олон хүдэлмэришэд ажаһуудаг юм. Эндэ тусхай байшан гэр түхеэрэгдэһэн байгаа. Шухала хэрэгтэй документнүүдые дансалан бэшэхын тула дотоодын хэрэгүүдэй районно таһагай паспортистнуудта туһаламжа үзүүлхээр долоон хүн нэмэгдэжэ үгтөө. Тайлбари үгэхэ стенднүүд түхеэрэгдэһэн, плакадууд, уряа лозунгнууд үлгэгдэһэн байгаа. Энэ жэлдэ арба мянга шахуу ажалшад шэнэ түхэлэй паспортнуудые абаба.

Хүдөө нютагуудта ажаһуугшадта дотоодын хэрэгүүдэй органууд онсо анхаралаа хандуулна Юундэб гэхэдэ, эдэнэй олонхид паспорт түрүүшынхеэ абажа байна. Паспорт барюулалгада хабаадалсадаг бусад эмхинүүдэй ба милициин хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын ажалай хаһа сагые хараадаа абажа, ажал хэрэгээ эмхидхэнэ. Жэшээнь, Семипалатинскэ областиин Жарминскэ районой бүхы һуурин тосхонуудта паспорт барюулалгын бүлэгүүд хүдэлдэг юм. Сельскэ Соведүүдэй хүтэлбэри доро эдэнэр хүн зоной списогүүдые табидаг, эдэнэрһээ документнүүдыень абадаг, фотографуудые бригадануудта эльгээдэг, паспорт дансалан бэшэхэдэнь, дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалдаг. Эдэниие баярай оршон байдалда барюулха хэрэгые эмхидхэдэг байна Жэшээнь, «Рассвет» колхозой колхозингууд Соёлой байшан соогоо паспортнуудые абана. Районой партийна, совет ба комсомолой организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэдээжэ ажалшад «Совет паспортын» һайндэрнүүдтэ хабаадалсана.

Шэнэ паспортнуудые барюулхын урда тээ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдээһэн. Ушарынь юуб гэхэдэ, 240 миллион шахуу паспорт 1981 оной декабриин 31 болотор барюулагдаха зэргэтэй. Паспортна бүлэгүүд тусхай оньһон техникэ абаһан байна. Эдэнэй олонхид таарамжатай һайн байшан гэрнүүдтэ нүүжэ оронхой. Паспортна подразделенинүүд, байрын гэрнүүдэй органууд субботодо, үдэшэндөө гуримтай һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тиигэжэ ажалшадта таарамжатайгаар хүдэлмэреэ эмхидхэнэ бшуу.

Гэр байра ашаглалгын конторонуудай, гэр байрын захиргаануудай, ЗАГС-ын органуудай, һуурин тосхонуудай ажалшадай депутадуудан Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, предприятинуудай ба эмхинүүдэй түлөөлэгшэд паспортна бүлэгүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта документнүүдые дансалан бэшэнэ.

Паспорт барюулалгын гуримай политическэ ба социальна удха шанарые паспорт барюулалгын, һэлгэлгын, социалис хуули ёһо, гурим журам бэхижүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгын гуримуудые, гүрэн ба общественгоо үмэнэ эдэнэй ямар уялгатай байһые улад зоной дунда ойлгуулха талаар ехэ юумэн хэгдээ.

СССР-эй паспортын гурим тухай дүримые бэелүүлхэ хүдэлмэридэ жэжэ юумэн гэжэ байхагүй. Эндэ бүхы юумэн шухала удха шанартай.

Ниитын ажалһаа хулжадаг хүнүүд лэ ёһо гурим эбдэдэг гээд мэдээжэ ааб даа. Тиимэһээ обществодо хаһша ябадалтай хүнүүдые бэдэрэн элирүүлхэ талаар шэнэ паспорт барюулалга горитой туһа хүргэхэ байна. Жэшээнь, К. гэгшэ шэнэ паспорт үгыт гэһэн гуйлтатайгаар Ворошиловградска областиин дотоодын хэрэгүүдэй Краснолучска таһагта хандаба ха. Шалгаһан гэһээнь тэрэ гэмтэ хэрэг мүрөө далдалан нюухын тула шэнэ паспорт абаха гэжэ шиидэһэн байгаа.

Паспортын документнүүдые барюулалга, һэлгэлгэ хадаа гүрэн түрын шухала удха шанартай хэрэг мүн. Энээнтэй дашарамдуулан, нютагай партийна, совет органуудай, ниитын эмхинүүдэй урда ехэ зорилгонууд табигдана. Паспортнуудые барюулалга, һэлгэлгэ совет хүнүүдтэ, илангаяа залуушуулда патриотизмын, Эхэ оронойнгоо түлөө омогорхолой, партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байлгын мэдэрэлые саашадань хүмүүжүүлгэдэ нүлөөлхэ зорилготой.

(ТАСС).

БАРИЛГАШАН АЛДАРТАЙ

«Восточные Саяны» колхозой Хуурай-Һубагай отделениин барилгашадай бригадые Дарма Насынович Арименов үнихэнэй хүтэлбэрилнэ. Бригадые ударидаха зуураа, энэ нүхэр барилгашандал хамсыгаа шуужа хүдэлдэг заншалтай Дарма Насынович ямаршье ажалда дүрбэн тэгшэ дадалтай хүн юм. Модошо, түмэршэ дарханаар, жолоошоноор, тракторисаар ядамаргүй хүдэлжэ шадаха. Пилорама дээрэ модо хюрөөдэхэдөө бэрхэ юм. Һонор, түргэн ухаатай энэ нүхэр хэдэн арбаад модонһоо хэды кубометр тёс гарахаб гэжэ саарһа, карандаш барингүй хэлэжэ, нүхэдөө гайхуулдаг. Тиимэ хадань хамта хүдэлдэг нүхэдынь бригадирһаа хүндэлдэг гээшэ.

Байгша ондо нүхэр Арименовэй хүтэлбэри доро тус совхозой Хуурай-Һубагай отделенидэ ехэхэн барилга хэгдээ. Отделениин конторын байшан, дархашуулай мастерской, шахамалнуудай гүүртэ дээрэ шэнэ гэр гэхэ мэтэ ашаглалгада үгтэһэн байна.

Шадамар бэрхэ энэ нүхэр хамтын хэрэгтэ хамаг хүсэеэ зорюулжа ябаһанайнгаа түлөө колхозой правлениин болон парткомой зүгһөө оло дахин Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан, мүн КПСС-эй райкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотануудта хүртэһэн байха Нүхэр Арименов «Восточные Саяны» колхозой ажалай түрүүшүүлэй тоодо оролсожо, фото-зурагынь ажахын Хүндэлэлэй самбарта үлгөөтэй байдаг.

Б. БИРБАЕВ

Түнхэнэй аймаг.

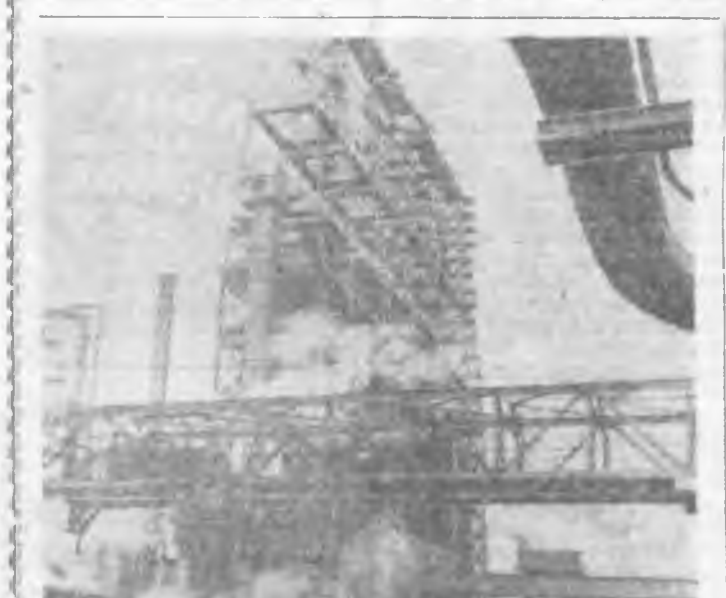
Социалис оронуудаар

ПОЛЬШО Познаньдахи Г. Цегельскиин нэрэмжэтэ машина-бүтээлгын комбинадай коллектив хорин жэлэй саяна үһанай онгосонуудай двигатель гаргажа эхилээ юм Мүнөө эндэ хэгдэдэг двигательнүүд ороной промышленностьда, гадна хилын саяна үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. «ПНР-тэ хэгдэһэн» гэһэн маркатай двигательнүүд гадаадын оронуудай жара гаран суднинуудта табигдамхай юм.

Ябгаша табан жэлдэ үнгэрэгшэ табан жэлэйхидэ орходоо тус двигательнүүдые жаран процент олоор эльгээхэ байна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эзлжэтэ двигатель хабсаргагдана

ТАСС-ай фотохронико

Социалис байгуулалтын үедэ Румыниин химиин промышленность нилээд ехэ урагшатайгаар хүгжөө. Энэ хэрэгтэ Советскэ Союзай аха дүү ёһоной туһаламжын аша үрэ яһала бии гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бразидахи нефтехимическэ комбинат.

ТАСС-ай фотохронико

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

АЖАЛША БҮЛЭ

Манай Тээгдэ тосхондо Ц-Д. М. Митыпов гэр бүлэтэеэ ажаһуудаг. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ветеран наһан соогоо «халуун шулуу долёоһон» хүн юм. Тэрэ малшанаар хүдэлдэг. Ниитын адууһа малай тоо толгой олошоруулжа, хамтынгаа баялигые арьбадхаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа, тосхоной хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн болоһоор үнинэй. Дайнай ветеранай үбсүүе дайшалхы олон ордон, медальнууд, мүн амгалан сагайшье үедэ абаһан шагналнууд шэмэглэн гоёодог.

Олон юумэ үзэһэн, зүһэм хилэмэнэй үнэ сэн һайн мэдэдэг энэ нүхэр үхибүүдээшье ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлжэ шадаа. Тиимэһээл энэ бүлэ ажалша бэрхэ гэжэ Тээгдэ тосхон соо суурханхай. Гэрэй эзэн эхэнэр Санжидма Самбуева түрэл совхоздоо тугалшанаар хүдэлдэг. Тэрэ ажал хүдэлмэридөө жэл бүри эрхим дүнгүүдые туйладаг заншалтай Үнгэрэгшэ жэлдэ дүн дүршэлтэй энэ тугалшан амжалтатай һайнаар ажаллажа, ВДНХ-гай бронзо медальда хүртөө һэн.

Ехэ хүбүүн Батань совхоздоо жолоошоноор магтаалтай һайнаар хүдэлнэ. Соня бэринь мүн лэ ажалда бэрхэ, шударгы зантай юм Үшөө нэгэ Жамбал хүбүүниинь жолоошоной мэргэжэл шудалжа, бэрхэл жолоошон болохоор хүлеэгдэнэ. Бэшэ багашуулынь Тээгдын дунда һургуулида һурадаг. Тиигэбэшье гэр тойронхи ажалаа жэншэдгүй һайнаар хэжэ, эхэ эсэгэдээ туһатай байдаг

Ажал хүдэлмэри хэжэ, жаргалаа олоһон энэ бүлэ эбтэй эетэйгээр, хүхюун дорюунаар ажаһуудаг.

Ц Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

Хоринн аймаг.

ЗЭЛ СУРТАЛАЙ ТЭМСЭЛДЭ ЭБЛЭРЭЛ БАЙХАГҮЙ

...иитын хэблэлэй, теле... радиогой ашаар та...дээсэл элдэб янзаар ...рталай тэмсэлые ха... Һүүлэй жэлнүүдтэ ...рондын шахардуу байдалай һуларжа... үзэл сурталай ...удаар тэмсэл бүри ...а байна. Энэ ямар ... болоноб?

...азна үзэл бодолые ...гшад энэ тэмсэлэй шалтагааниие өөрын... тайлбарилжа, ком...удые гэмнэдэг зан... «Өөрынгөө гол зо... бүримүһэн бодото бэелүүлхын тула ...стнууд али болохо ...йн сэрэг эрхилдэг» ...эр хардалга хэдэг. ... дайн сэрэг ангиин ...оёр аб адли гэжэ ... һамаран худхажа, ...ой һанал бодолые ...ые оролдоно. Хүл...й ажал хүдэлмэреэр ...агдаһан, үмсын зөө...шэглэһэн капиталис ...ри ангиин тэмсэлэй ...алтагаанинь болоно, ... буржуазна общест... тэмсэл ходоодоо үр...өөр лэ байдаг.

...н тэмсэл хадаа бүр ... обществын хүгжэл... зайлашагүй жама ...н Тиихэдэ үзэл сур... талаар болодог тэм...аа ангиин тэмсэлэй ...о хубинь мүн боло...

...измын һургаалай ...о, капитализмын бодото нюур шарайень, түүхын хүгжэлтын үндэһөөр тэрэнэй һэлгэгдэхэ хуулитай байһыень тодоруулжа, ангинууд болон ангиин тэмсэлэй шалтагаанииие нээһэнһээнь хойшо капиталис байгуулалтые хамгаалагшад «коммунистнууд зүрилдөө хёмороонуудые үүдхэдэг» гэжэ хардадаг түүхэтэй. Харин ангиин зүрилдөөн тэмсэл хадаа хүнэй һанаанһаа абтаһан юумэн бэшэ гэжэ теоретическэ һургаалшье. бодото байдалшье гэршэлээ. Ангиин тэмсэл буржуазна обществодохи ниитын харилсаануудай үрэ дүн болоно, юундэб гэхэдэ. энэ тэмсэл хадаа дарлагшад болон богоолшодой хоорондохи экономическа дам саашаа болоходоо, политическэ болон үзэл сурталай талаар эбсэшэгүй зүрилдөөнүүдые харуулна

Анги бүхэн өөрынгөө эрилтэнүүдтэ зохисотой үзэл суртал зохёодог, энэ сурталынь ангинуудай хоорондохи ниитэ харилсаануудые элирүүлдэг. Пролетариадай амяраа бэеэ даанхай анги боложо, общественэ революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэл эхилжэ, түүхэдэ ороһонһоонь хойшо тэрэнэй үзэл суртал мүндэлһэн. Энэ үзэл сурталай научна үндэһэ һууринь гэхэдэ, бүхы ажалша хүн түрэлтэндэ ойлгосотой, удха түгэс, ямаршье түхэл маягай дарлалтатай. ямаршье хархис хүсэнтэй эбсэшэгүй марксистско-ленинскэ һургаал мүн.

Капиталис гурим байдалые хэтэ мүнхэдөө сахихые эрмэлзэдэг буржуази хадаа ангиин тэмсэл тухай һургаалые үзэн ядадаг, юундэб гэхэдэ, марксизм-ленинизмые тообол, капитализмые социализмаар һэлгэлтые эрхэ бэшэ мэдэрхэ баатай болохо ха юм. Буржуазна үзэл суртал хадаа социальна тон олон янзын номнол һургаалнуудһаа үндэһэлэн бии болоһон түүхэтэй. Политическэ засаг буржуазиин гартаа абаад байхада, али нэгэ һургаал зүб гү, али буруу гү гэһэн асуудал байгаагүй, харин капиталда туһатай гү, али үгы гү, зохино гү, полицейскэ бодол эрмэлзэлтэй тааранги гээшэ гү гэһэн асуудал лэ гараһан юм гэжэ Маркс зааһан байдаг Энээнэй эсэстэ буржуазиин дагадаг үзэл суртал дарлагшадай талые, ниитын хүгжэлтэдэ һаад тойбо татадаг хархис этэгээдүүдые хамгаалжа хүдэлмэришэн ангиин түрүү, социалис үзэл сурталда эсэргүүсэдэг болоһон байна. Ингэжэ хоёр ондоо, бэе бэедээ эсэргүү — буржуазна ба пролетариадай гэхэ гү, али социалис үзэл суртал тодоржо элирһэн байна.

Олониитын ухаан бодолой түлөө тэмсэлдэ үзэл сурталай элдэб олон янзын илгаанууд байжа болохо, байдагшье гээшэ ааб даа, зүгөөр һүүлэй һүүлдэ, эсэстээ тэдэ илгаанууд буржуазна гү, али социалис үзэл сурталые дагаһан лэ байжа шалгаржа гарадаг ха юм үшөө хоридохи зуун жэлэй эхиндэ В. И. Ленин буржуазна болон социалис үзэл сурталай хоорондо үшөө ондоо үзэл суртал байдаггүй юм гэжэ зааһан юм, эдэ хоёр эсэргүү үзэл сурталһаа ондоо, «гурбадахи» һургаал хүн түрэлтэн зохёогоогүй юм. Ямаршье аргаар социалис үзэл сурталай удха шанарые багадхаһан, тэрэ һургаалһаа зайлаһан ябадал хадаа буржуазна үзэл сурталые шангадхалга гээшэ гэжэ Ильич зааһан юм. Тэрэ сагһаа хойшо шухала хубилалтанууд болоо. Социализм хадаа үзэл суртал лэ байһанаа хүсэн түгэлдэр, ниитын бодото байгуулалта боложо, олон оронуудта тогтонижоод дэлхэйн нэгэ системэ боложо бэхижэнхэй Тиигэбэшье буржуазна үзэл сурталтай тэмсэхэ гэһэн В. И. Ленинэй бодол заабаринууд мүнөөшье тон шухала байһан зандаа

Социализм капитализм хоёрой хоорондохи үзэл сурталай тэмсэл мүнөө үедэ һулараагүй, харин бүришье шангадаа, энэ тэмсэл бүри орёо түхэл маягтай болонхой Социализмда, коммунизмда эсэргүү хархис номнол капитализмын гол шухала оронуудта гүрэн түрын политика болонхой

Урдань капиталис оронуудай засагаархид дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэниие дайн сэрэг эрхилжэ, бута сохихоор найдадаг байгаа. Тиимэ һэдэлгэнүүд нэгэнтэ бэшэ хэгдэһэн: Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ хариин гүрэнүүд нэгэдэжэ, булимтархы добтолгохэ, һүүлдэнь фашис гүрэнүүд хамтараад, манай орондо сэрэгээр добтолоо. Эдэ һэдэлгэнүүдынь бэелүүлэгдэлгүй хосороо һэн. Дайн сэрэгүүдтэ илаһан Совет гүрэн бүришье хүсэн түгэлдэр болошо гараа бэлэй

Советскэ Союз социалис бусад оронуудтай хамта мүнөө түгэс хүсэн болоо, манай оронуудай бэеэ дааһан сүлөөтэ байдалда добтолхо гэһэн империализмын ямаршье һэдэлгэнүүдтэ хүсэтэ харюу үгэхөөр хүсэн болоо. Уласхоорондын хархис хүсэнүүд энэ ушар байдалые ойлгожо, социализмда эсэргүү тэмсэлэйнгээ онол аргануудые хубилгахые оролдоно. Үзэл сурталай талаар коммунис һургаалые мохоохо, һандааха гэжэ оролдоходоо, тэдэнэр хүн зоной ухаан бодолдо һэжэглэл түрүүлхэ, коммунизмда эсэргүү номнол нэбтэрүүлхые, үзэл сурталай һүйдхэл хэхэ гэжэ нэтэрүүгээр оролдодог байна.

Империалис ба хархис хүсэнүүдэй коммунизмда эсэргүү тэмсэлынь хадаа гансашье коммунистнуудта эсэргүүсэһэн бэшэ, харин бусад демокрадуудта болон демократическа эрхэ сүлөөдэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн зэмсэг болоно гэжэ Берлиндэ үнгэргэгдэһэн Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөн дээрэ абтаһан документ соо тэмдэглэгдэнхэй Коммунис партинуудта, Советскэ Союзһаа эхилээд социалис оронуудта эсэргүү, социализмын ба дэбжэлтын хүсэнүүдтэ эсэргүү үргэн ябуулганууды эдэ хүсэнүүд үүсхэдэг байна. Имэ кампанинуудай үг зорилгонь гэхэдэ, коммунистнуудай политика ба хүсэл эрмэлзэлэлые бузарааха, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые һандааха, демократическа ба арадуудай хүсэнүүдтэй харилсаае эбдэхэ гэһэн зорилготой юм. Коммунизмда эсэргүү номнолые гансаардуулжа илаха шухала гэжэ конференци тэмдэглээ.

Ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо ябадал үзэл сурталай тэмсэлтэй тааража болохогүй гээд баруунай оронуудта тэмдэглэдэг. Амгалан ёһоор зэргэ оршохо ёһо гуримуудые үнэхөөрөө мандуулха, тогтоохо гэбэл, үзэл сурталай талаар тэмсэлһээ арсахые тэдэнэр коммунистнарта дурадхадаг «Советскэ Союз амгалан ёһоор зэргэ оршохо ёһо гурим мэдэржэ байгаад, үзэл сурталай талаар тэмсэлээ шангадхахые оролдодог, тиимэһээ бэе бэедээ эбсэшэгүй эсэргүү харилсаануудые мүн хэлжэ, шахардуу байдалые һуларуулгада тодхор тойбо үзүүлнэ» гэхэ мэтээр баруунай номнолшод бидэниие хардадаг юм.

Бэе бэедээ эсэргүү социальна байгуулалтануудай, ангинуудай бии байһан сагта үзэл сурталай тэмсэл замхахагүй. Ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо гэһэн гурим ёһо ангиин тэмсэлые болюулхагүй, болюулжа шадахашьегүй. Мүнөөнэй капиталис оронуудта ангиин тэмсэл бүри үргэдэжэ, эрид шанга түхэлтэй болоһониинь юрын үзэгдэл бэшэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ болоһон хүдэлмэришэн ангиин жагсаал, буһалгаанууд энээн тухай гэршэлнэ. Хэрбээ 1946—1960 онуудта бүхы капиталис гүрэнүүдтэ 150 миллион ажалшад жагсаалда хабаадаһан һаа, 1961—1975 онуудта 800 миллионһоо үлүү хүн имэ жагсаалда хабаадаа ха юм.

Ангиин, үзэл сурталай тэмсэлые зогсоожо болохогүй, юундэб гэхэдэ, дэлхэй дээрэ социальна болон үндэһэ яһанай дарлалта бии байһаар. Дарлалта, мүлжэлгын байһан сагта сүлөөтэ ажалай түлөө тэмсэл ходоодоо байха. Колониализмын байгаа сагта национальна талаараа сүлөөрэлгын түлөө тэмсэл үргэлжэлхэ бшуу.

Амгалан ёһоор зэргэ оршохо ёһо гурим хадаа гүрэн гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта имагтал хабаатай юм. Имэ харилсаануудай зорилгонь хүсэ хэрэглэжэ, нэгэ зарим гүрэнүүдэй нүгөөдэхиндээ дайн сэрэгээр добтолхогүй ушар болоно. Амгалан ёһоор оршон байха гээшэ дайн сэрэгые усадхаха ори ганса арга боломжо гэжэ үнгэрһэн үе саг харуулаа. Арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэдээ хүсэ хэрэглэхэгүй, хүсэ хэрэглэхэ заналтые болюулха гээшэ уласхоорондын харилсаануудай ёһо гурим болохо ёһотой гэһэн эрилтэ Советскэ Союз болон бусад социалис оронууд табидаг.

Амгалан ёһоор зэргэ оршохо гээшэ ажахын, эрдэм соёлой талаар орон бүхэндэ ашагтай байха, зүгөөр үзэл сурталай тэмсэлые зайсуулха, болюулха аргагүй. Юундэб гэхэдэ, энэ тэмсэл ангиин тэмсэлһээ, капитализм социализм хоёрой хоорондохи гол үндэһэн илгааһаа үндэһэтэй. Хоёр ондоо үзэл сурталай тэмсэлдэ эблэрэл байжа болохогүй, харин политическэ талаһаа тон нарии һэримжэтэй байха, ойлгуулламжын хүдэлмэриие саг соонь эдэбхитэйгээр, этигэмээр ябуулжа, үзэл сурталай талаар дайсадай хорото һэдэлгэнүүдтэ ёһотой харюу саг соонь үгэхэ шухала гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ тэмдэглэгдээ һэн.

Степан ТИТАРЕНКО,
түүхын эрдэмэй доктор.
(АПН).

Уласхоорондын шэнжэлэл

ССР—ЛИВИ: удаан болзорой харилсаа холбоон

Ливиин араб республикын (ЛАР-ай) революционно командованиин соведэй түрүүлэгшэ Муамар Каддафи үнгэрһэн неделидэ албанай хэрэгээр СССР ерэһэн байна. М. Каддафиин манайда ерэһэн ба совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй гэрэнэй хэһэн хэлсээнүүд хоёр ороной ба арадуудай хоорондо һүүлэй жэлнүүдтэ хани нүхэсэлэй ба харилсаа холбооной бэхижэн хүгжөөгдэһэнэй үрэ дүнгүүд болоно.

Ливидэ үмхирэн доройтоһон монархис байгуулалтые усадхаһан 1969 оной сентябриин 1-нэй революциие Советскэ Союз түрүүлэн һайшаан дэмжэһэн юм. Энэ ороной шэнэ хүтэлбэрилэгшэд гансахан Ливиин национальна аша туһада бэшэ, харин Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлдэ бодоһон араб оронуудай империализмда эсэргүү фронтые бэхижүүлгын аша туһада харюусама гадаадын политика бэелүүлжэ эхилһэн байна. Ливиин республикын засагай хүтэлбэрие гартаа абаһан залуу офицернүүд тэрэ үеын Египедэй президент Насерэй тала баримталдаг байха зуураа,тон богонихон болзор соо хариин оронуудай эзэрхэн зонхилгоһоо ЛАР-ые сүлөөлжэ, Америкын ба Англиин сэрэгэй баазануудые оронойнгоо газар дээрэһээ усадхаһан гээшэ. Революционно Ливи нефть наймаалдаг хүгжэжэ байһан оронуудай, баруун монополинуудай зонхилгодо эсэргүү тэмсэлэй түрүү зэргэдэ гараа һэн. Энэ тэмсэлэй аша туһаар тон шухала удха шанартай эд — нефтьдэ үнэн зүб сэн тогтоогдоо бэлэй. Ливиин араб республика национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдые. политическэ ба экономическа талаар бэеэ даанхай байдалай түлөө хүгжэжэ байһан оронуудай тэмсэлые һайшаан дэмжэдэг байһан, мүнөөшье дэмжэнэ. Ливандахи граждан дайе болюулха талаар Палестинын сүлөөрүүлгын хүдэлөөндэ туһалха ба дэмжэлгэ хүргэхэ талаар Ливиин гаргаһан хүсэл эрмэлзэлгэ үргэнөөр мэдэрэгдэнэ.

Ливиин араб республика иимэ политика ябуулһанайнгаа ашаар социалис хани нүхэсэлэй оронуудтай, тэрэ тоодо Советскэ Союзтай дүтэ харилсаатай болонхой. Декабриин 6-да Кремль соо үгэ хэлэхэдээ, совет-араб хани нүхэсэлые Ливидэ «тактическа бэшэ, харин холын хараата хэрэг» гэжэ ойлгодог гээд М. Хаддафи онсо тэмдэглээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Ливидэ бэелүүлэгдэжэ байһан социально-экономическа түрүү хубилалтануудай хойноһоо манай орондо тон ехэ анхаралтайгаар ажаглан хаража байна. Жэшээ болгон, орон доторнь нефть абажа байһан хариин хэдэ хэдэн компанинуудай зөөрие гүрэнэй мэдэлдэ абаһан тухай, промышленностиин гүрэнэй секторые хүгжөөхэ ба хүдөө нютагуудта гүрэнэй кооперативуудые байгуулалга тухай хэлэхэдэ болоно.

Гүрэнэй дээдэ тушаалтанай дунда мүнөө үнгэргэгдэһэн совет-ливиин хэлсээнүүдэй үрэ дүнгүүдэй хоер ороной хоорондохи хани нүхэсэл ба харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэдэ, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ашатай туһатай байһанда совет хүнүүд найдамтайгаар этигэнэ.

ЯПОН: һунгалтын дүнгүүд

Японой премьер-министр Т. Мики гэгшэ декабриин 5-да үнгэргэгдэһэн парламентын доодо палатын һунгалтын үрэ дүнгүүдтэ «арад зоной шиидхэбэри хүлеэгдэһэнһээ угаа шанга байба» гэһэн сэгнэлтэ үгөө. Оронойнь дайнай һүүлээрхи бүхы түүхэдэ үзэгдөөгүй муугаар энэ һунгалта үнгэржэ, гүрэнэй засагай хүтэлбэри барижа байһан либерально-демократическа парти панхаруудтаба. Энэ парти засагай хүтэлбэри барижа байһан сагһаа хойшо анха түрүүшынхеэ парламентда диилэнхи олон һуури абажа шадабагүй, 511 мандадһаа оройдоо 249-дэ хүртөө. Урдань тус парти 271 мандат абадаг байһан.

Урдань либерально-демократическа партиие дэмжэдэг олон һунгагшад энэ удаа «дундуур үзэл баримталдаг» партинуудай талада ороо гэжэ һунгалтын дүнгүүд харуулба. Тодорхойлон хэлэбэл, комэйто. демократическа социализмын партинууд өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые парламентда нилээд олошоруулба. Японой правительствын бүридэлдэородоггүй социалис парти өөрынгөө һууринуудые нилээд бүхэжүүлбэ. Урдын һунгалтануудтай жэшэбэл, коммунис партиин түлөө һураггүй олон хүн дуугаа үгэнхэй. Гэбэшье, һунгалтын гуримай демократическа шэнжэгүй байһан ушарһаа коммунис парти хэдэн мандадаа гээһэн байна. Иигэжэ урагшагүйдэһэнэйнь ушар шалтагаан юуб гэхэдэ, һунгалтын урда тээхи кампаниин үедэ засагай хүтэлбэридэ байһан партиин, мүн «дундуур үзэл баримталдаг» партинуудай зүгһөө шүүмжэлэлдэ ороһон байнабди гэжэ КПЯ-гай ЦК-гай президиумэй түрүүлэгшэ К. Миямото заагаа.

Һунгалтада либерально-демократическа партиин урагшагүйдэһэн ушарһаа тус парти дотор засагай түлөө тэмсэл улам шангадаба. Энэ тэмсэл дабаха аргагүй болоһон премьер-министр, ЛДП-гэй түрүүлэгшэ байһан Мики удаадахи неделидэ эзэлжэ байһан тушаалһаа бууха тухай соносхохо гэжэ шиидэбэ. Мики гэгшын парти, правительство ба гүрэнөө хүтэлбэрилжэ шадахагүй байһан дээрэһээ һунгалта дээрэ партимнай ингэжэ панхаруудтаба гэһэн тобшолол ЛДП-гэй олонхи хүтэлбэрилэгшэд хэнэ. Гэбэшье тус партиин урагшагүйдэн уналгын шалтагаан бүри гүнзэгы үндэһэтэй гэжэ политическэ шэнжэлэгшэд заана. Тодорхойлон хэлэбэл, нэн түрүүн оронойнь экономическа бэрхэшээлнүүд, валютын үнэ сэнгэй уналга ба эд бараанай үнын ургалта, үни хада миллион хүнэй тоо дээрэ тогтошоһон ажалгүйшүүлэй ядуу байдал. Үшөө тиихэдэ ЛДП-гэй мүнгэ зөөриин хүсэн һунгагшадай дурые ехээр гутаана. Оронойнь хүтэлбэрилхы тушаалтадай дунда эдилгэ абаха ябадалай ехээр дэлгэрһэниие элишэлһэн Америкын «Локхид» компаниин харанхы хэрэг бодото байдалай гэршэ болоно үгэнэ. США-тай сэрэгэй союз ба тэдээндэ таатай политика ябуулдаг ЛДП-гэй хараа шугам шангаар шүүмжэлэгдэнэ.

Мүнөө үнгэргэгдэһэн һунгалта хадаа хуушанай үзэл баримталдаг ЛДП-һээ һунгагшадай холодохо, таһарха ябадалай улам үргэдэжэ байһаниие гэршэлэн харуулба. 1958 ондо үнгэргэгдэһэн парламентын доодо палатын һунгалтада ЛДП-гэй түлөө бүхы һунгагшадай 58 процент дуугаа үгэһэн һаа, 1963 ондо — 49, һүүлэй энэ һунгалтада —42 процент болотороо доошолбо.

Оронойнь политическэ байдалда ЛДП-гэй ходо толгойлогшо байха ябадал болигдобо гэжэ һунгалтын дүнгүүд харуулна. Түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй политическэ байдалда ехэ үүргэ дүүргэхэ шэнэ үе саг ерэнхэй гээд Японой олохон шэнжэлэгшэд заана. Гэхэтэй хамта түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй ЛДП-гэй ажал ябуулгада эсэргүүгээр хамаг хүсэ шадалаа хэр түргөөр, хэр ашаг үрэтэйгөөр нэгэдхэлгэһээ хамаг юумэн дулдыдаха байна.

МАДАГАСКАР: социализмын хараа шэглэлтэйгээр

Мадагаскар национально-демократическа революциин шатада орожо, социалис общество байгуулгада хэрэгтэй эрхэ нүхэсэл тогтоогдохонь гээд Мадагаскарай демократическа республикын (ДРМ) президент Дидье Рацирака гэгшэ һаяхан мэдүүлбэ.

ДРМ-гэй арад зон үнгэрһэн жэлэй саада тээ Малагасиин социалис революциин уг зорилготой танилсаад байхадаа правительствымнай политика зүб. социализм тээшэ шэглэлтэйгээр бэелүүлэгдэдэг гэжэ хэлэһэн байгаа. Д. Рацирақын правительствын гүрэнэй засагай хүтэлбэридэ ерэһээр жэл хахад саг соо ехэ юумэн хэгдэбэ. Хэрбээ урдань Мадагаскарай экономикын 85 процент хариин капиталай мэдэлдэ байдаг һаань, мүнөө тус гүрэн национальна экономикынгоо 60-һаа дээшэ процентые өөрөө хинан шалгана. Өөрын национальна валютатай болонхой.

Хариин монополинуудай банкнууд, нефтиин, ашагта малтамалай, промышленна бусад компанинууд гүрэнэй мэдэлдэ абтанхай. Баруун оронуудай зонхилгын захиргаанай байшан гуудай нюур талада үлгөөтэй байһан «Кмм», «Шелл», «Тотал», «Эссо»... гэһэн үгэнүүдтэй гаршагууд абажа хаягдаа. Тэдэнэй орондо гүрэнэй национальна компанинууд байгуулагдаад, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна.

Мадагаскарай хүн зоной диилэнхи олонхинь хүдөө нютагуудта ажаһууна. Иимэ эрхэ байдалда аграрна асуудал революциин гол асуудал мүн болоно. Харин, нютагай баяшуулай элдүүрилэгдэдэггүй газарай горитой ехэ талмайе правительство өөрынгөө мэдэлдэ абалгаар аграрна реформо бэелүүлжэ эхилээ һэн. Оронойнгоо зүүн урда зүгтэ хариин компаниин 100 гектар газарые гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай ДРМ-гэй президент һаяхан мэдүүлгэ хэбэ.

Энэ газар кооперативта нэгэдэһэн газаргүй таряашадта бусаалтагүйгөөр үгтэжэ байна. Мадагаскарай правительство үйлэдбэриин кооперативуудта али болохо туһаламжа хүргэнэ, хамжан ажаллаха ябадалые эндэхи хүдөө нютагуудые хубилган хүгжөөхэ гол арга зам гэжэ тоолоно.

Мадагаскарта бэелүүлэгдэжэ эхилһэн революционно ябуулгануудые хойшо татахые, оронииень социальна хүгжэлтын замһаа хазагайруулхые оролдон. империалис хүсэнүүд, тэдэнэй тагнуулшад хорото ябуулга хэнэ. Энэ муу хэрэгэй удамаршад байһан баруунай тала баримталагшадта, мүн зүүнэй тала баримталдаг экстремистнүүд туһалдаг боложо, оронойнгоо хуби заяае буруу зам руу түлхихые оролдоно гээд ДРМ-гэй президент мэдүүлээ. Мадагаскарай Демократическа республикын мүнөө үеын политическэ хараа шугамые тайлбарилха зуураа, республикын хүтэлбэрилэгшэд национально-демократическа хубилалтануудые хэнгүйгөөр Мадагаскарта социалис байгуулалта тогтоохын аргагүй гэжэ онсо тэмдэглэнэ. Имагтал тиимэ хубилалтанууд тус ороной колониальна хамаг хойшололгонуудые усадхаха ба нютагай хархис хүсэнүүдые дараха үүргэтэй.

Ю. ТЫССОВСКИЙ,
Ю. ВДОВИН,
В. КОРОЧАНЦЕВ (ТАСС).

БИДЭНДЭ ТУҺАТАЙ ЖЭГҮҮРТЭН

Үбэлэй саг ерэжэ, үдэр бүхэндэ хүйтэржэ эхилбэ. Иимэ үдэрнүүдэй үзэгдэхэдэ, шубууд эдеэ хоолоор дуталадаг, даарадаг гээшэ. Тиимэһээ тэдэнэр хүнэй гэр байрада дүтүүр байрлахые оролдоно.

Шубууд ургамалнуудые элдэб хорхой шумуулһаа аршалха, хамгаалха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэдэг гэжэ һайн мэдэнэбди. Жэшээнь, мяхаша нэгэ шубуун һүниин туршада 12 хулганаа эдидэг. Ингэжэ бүхэли зунай туршада хээрын 1000 гаран хара хулгана усадхагдана. Тиимэһээ шубуудые бариха, хюдаха хорюултай. Юуб гэхэдэ. шубууд амитанай ба ургамалай аймагуудые хамгаалха байгаалиин нэгэ зүйлдэ ороно бшуу.

Шубуудые үбэлэй сагта хооллуулан хамгаалха талаар һургуулиин үхибүүд ехэ ажал хэдэг. Энэ хадаа гансал шубуудые хамгаална бэшэ, харин амитадай дадал, тэдэнэйнгээ зан абаритай дүтэ танилсахаһаа гадна, байгаалида дуратайгаар хүмүүжэнэ ха юм.

Улаан-Үдэ хотын зарим һургуулинуудай олон үхибүүд энэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг болоо.

Жэшээнь, городоймнай 27-дохи һургуулиин һурагшад шубуудай хооллохо хайрсаг түхеэржэ,, эдеэ хоолой үлөөдэһэ суглуулжа, шубуудта табижа үгэдэг байна. Шубуудай олоор үдэхын түлөө, тэдэнэй байра, уурхай хамгаалха хэрэгтэй. Илангаяа намарай сагта жэгүүртэ шубуудай хүйтэн үбэлые ядабаргүй үнгэргэхынь тула тэдэнэртэ бишыхан хайрсаг гэрнүүдые дархалжа, огород, саад соохи модонуудта олоор үлгэхэдэ ехэ һайн, таатай зохид байдаг шуу.

Жэгүүртэ амитадые хамгаалха, тэдэниие шадаал һаа хооллуулха хэрэгтэ бултадаа хабаадаха ёһотойбди гэжэ һанахаар.

Ф. СТЕПАНОВ,
биолог.

ДОЛООН ХОНОГ БҮХЭНДЭ

Хэжэнгын аймагай соёлой байшангай агитбригада долоон хоног бүхэнэй четвергдэ нютагайнгаа малшадаар ябадаг заншалтай болонхой. Тэдэнэр декабриин 2-ой үдэр «Первомайский» совхозоор ябажа ерээ һэн. Үнгэрэгшэ четвергдэ Худанай совхозой отделенинүүдэй, мүн эндэхи һү һаалиин фермэнүүдэй малшадта зугаа бэлигээ бэлэглэһэн байна. Тиихэдэ агитбригадын гэшүүд ерэхэ четвергдэ загастайнхидта ошохоор хараална.

Агитбригада 9 хүнһөө бүридэнхэй. Хүдэлмэриинь аймагай соёлой байшангай автоклубые даагша Д. Будаин хүтэлбэрилдэг. Коллективэй ажал ябуулгада эндэхи соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд С. Намжилон, С. Баяндуев, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай оёдолшон Л. Алексеева болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Агитбригадын репертуарта дуун, шүлэг, хатар бии. Тиихэдэ эдэнтэй суг лектор ходо ябалсана.

А. БИМБАЕВ.

Нютаг нютагай һонин

ТҮРҮҮ МЕХАНИЗАТОР

Хориин аймагай Хүрбын совхозой дүршэл ехэтэй, түрүү механизатор Владимир Иванович Кожевников 250 гектарһаа үлүү намарай паар хахалжа, совхоз соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгараа бэлэй.

Совхозой дирекци, партком, рабочкомой зүгһөө түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаба. Мүнөө Владимир Иванович Улаан-Үдэ хотын Дээдэ-Онгостойн амаралтын байшанда амархаяа ерэнхэй.

Ю. МАНУЕВ.

СПОРТЗАЛ НЭЭГДЭБЭ

«Улаан-Туяа» совхозой Эгэтын найман жэлэй һургуулида спортын зал ашаглалгада үгтэбэ. Тус байшангай уужам һаруул зал соо һургуулиин һурагшад хэшээл хэнэ, мүрысөө, һорёо үнгэргэнэ. Совхозой залуушуул ажалайнгаа һүүлээр сугларжа. баскетбол, волейболоор мүрысэнэ.

Үбэлэй утахан һүнинүүдтэ спортын залай сонхонуудай галай һаруул гэрэл орой болотор яларна. Спортын энэ зал соо шатар, теннис, волейбол ба баскетбол болон бэшэшье спортын наадан үнгэргэгдэдэг болобо.

Физкультурын залуу багша С. Тугутов эндэ үнгэргэгдэһэн бүхы наадануудые ударидан эмхидхэдэг юм.

Д. ШИРАБОН.

Яруна.

Спорт ТОБШОХОНООР...

△ УЛААН-ҮДЫН «Электромашина» заводой комсомолой комитедэй секретарь Юрий Кушнарев энэ жэлдэ спортдо ехэ амжалта туйлаа. Стол дээрэ наадагдадаг теннисээр Сочи хотодо үнгэргэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадахадаа, тэрэ гурбадахи һуури эзэлжэ, СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргээ һэн

СССР-эй Спорткомитедһээ баярта мэдээсэл һаяшаг абтаба. Юрий Кушнаревто спортын мастерай нэрэ зэргэ олгогдоо гээд тэрээн доторнь хэлэгдэнэ. Тэрэ иимэ үндэр нэрэ солодо хүртэһэн манай түрүүшын теннисист болоно. Энэ амжалтада «Труд» бүлгэмэй теннисистнүүдэй ахалагша тренер П. Ф. Новак ехэ габьяатай.

△ ЭДИРШҮҮЛЭЙ дунда стол дээрэ наадагдадаг теннисээр нүхэр ёһоной мүрысөөн Усолье-Сибирское хотодо болобо.

Эрхүүгэй, Шэтын, Усолье-Сибирскын, Улаан-Үдын эдир теннисистнүүд энэ наадանда хабаадаһан байна.

Дундуур наһанай эдир хүбүүд сооһоо Улаан-Үдын 4-дэхи һургуулиин 8-дахи классай һурагша Сережа Черепанов бүхы уулзалгадаа шүүгээд, нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Энэ бүлэгтэ басагадай дундаһаа 2-дохи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Лена Намсараева һайн бэлэдхэлтэй байжа, түгэсхэлэй наадануудта хани басагад Наташа Серышева, Лена Бутина гэгшэдые 2:0 тоотойгоор илаһан байна.

Бага наһанай хүбүүд сооһоо 40-дэхи һургуулиин 6-дахи классай һурагша Валера Назаров — хоёрдохи, 4-дэхи һургуулида һурадаг Саша Цыбиков гурбадахи һууринуудта гараа.

△ «СОВЕТСКАЯ РОССИЯ» газетын шангуудта хүртэхын түлөө конькиин урилдалгаар Алас-Дурнын зүгэй зонын мүрысөөн Благовещенск хотодо нээгдэбэ.

Республикымнай конькишадай суглуулагдамал команда тиишэ ошонхой. Манай бэрхэ конькишад Журкина, Т. Дунаева, Александрова, С. Мур..., С. Моглоев, В. Мунп..., В. Соколовский, С. Те...ков, В. Штольвин, П... болон бусад командын бүрэлдэ ороно.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Хилын саанаһаа

Телеграф телефон радио

СОФИ

РУСАДА уулзалга болобо

ТАСС

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй президент Н. Чаушескутэй Болгариин Руса хотодо уулзаба.

Хоёр партиин ба арадай хоорондохи хани харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые, мүн уласхоорондын байдалай хэдэ хэдэн асуудалнуудые хоёр ороной партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд зүбшэн хэлсэһэн байна гээд эндэ толилогдоһон мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

Социализмын хэрэгэй, ахэ дүү социалис оронуудай нэгдэлэй. эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной аша туһада Болгариин, Румыниин хоорондохи али бүхы холбоо барисаа үргэдхэхые хоёр партиин ба гүрэнэй эрид шиидэнхэй байһые уулзалгада хабаадагшад үнөө дахин баталба.

НЬЮ-ЙОРК

Совет үүсхэлнүүдые үргэнөөр һайшаана

ТАСС

Политическэ болон аюулгүйе сахиха асуудалнуудые эрхилдэг нэгэдэхи комитедэйнгээ табиһан буу зэбсэгүүдые хуряаха асуудалда хабаатай хэдэн тогтоолнуудые ООН-ой Генеральна Ассамблей абаһан байна.

Мүнөө үеын тон орёо, хойшолуулашагүй зорилго болохо буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые сараха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха асуудалнуудые шиидхэхэ гэһэн СССР-эй дурадхалнууд олонхиин дуугаар һайшаагдаа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, «Олониитые алаха хюдаха шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, эдэнэй шэнэ түхеэрэлгэнүүдые зохёон үйлэдбэрилгые хорихо тухай» СССР-эй үүсхэлые делегадууд үргэнөөр дэмжэһэн байна. Шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, эдэнэй түхеэрэлгэнүүдые зохёон бүтээлгэдэ эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэ хэрэглэлгые хорихо шухала гэжэ 120 ороной түлөөлэгшэдэй һайшаан дэмжэһэн энэ документ соо тэмдэглэгдэнэ.

ПЕКИН

Синьхуа агентствын мэдээсэл

ТАСС

Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 7-до Хитадһаа табигдаһан Газарые тойрон дабшадаг хэмэл одон хараалагдаһан түсэбэй ёһоор Газартаа бууба.

ХЕЛЬСИНКИ

В. И. ЛЕНИНЭЙ ШЭНЭ МУЗЕЙ

ТАСС

В. И. Ленинэй дурасхаалые мүнхэлэлгын музей нээлгын баяр ёһолол Финляндиин ниислэл хотодо болобо. Энэ музей Сэрняйстен Рангатие үйлсын 1-дэхи байшан соо нээгдээ. Тэрэнь В. И. Ленинэй 1917 оной август—сентябрь һарануудта хоёр удаа тогтоһон, Финляндиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан Густав Ровиогой байшан болоно. Петроград болон Стокгольмдо большевигүүдтэй холбоо тогтооходонь, Г. Ровио В. И. Ленинде туһалдаг байһан.

Гэр-музей хоёр таһалгатай. В. И. Ленинэй ажаһууһан, ажаллаһан таһалганууд хуушан хэмдээ оруулагдаа. В. И. Ленинэй ород ба финн хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэһэн зохёолнууд, Финляндида тэрэнэй ажаһууһан, ажаллаһан тухай хөөрэһэн документнүүд ондоо таһалга соохи стенднүүд дээрэ табигдаһан байгаа В. И. Ленинэй бюст эндэ бии.

Финляндиин Республикын правительство, «Финлянди-Советскэ Союз» гэдэг бүлгэм, Хельсинкиин муниципалитет, В. И. Ленинэй Москвадахи Түбэй музейн коллектив Ильичэй дурасхаалые мүнхэлэлгын гэр-музей байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна.

«Финлянди-Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй түбэй правлениин түрүүлэгшын орлогшо Т. Карвонен музей нээлгын баяр ёһолол дээрэ үгэ хэлэбэ. Финляндие бэеэ дааһан байдалтай болголгодо В. И. Ленин ехэ үүргэ дүүргэһэн юм гэжэ тэрэ тэмдэглэлээ. Ороной бэеэ дааһан байдалые мэдэрһэн тухай түүхэтэ документые финн арад В. И. Ленинэй гарһаа абаһан юм гэжэ Т. Карвонен хэлэбэ.

ВЕНЭ

Шухала удха шанартай үүсхэл

ТАСС

Нэгэ нэгэндээ зүрюу харшаар ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга абахыень Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ зүблэлэлгын комитедэй Бухарестдэ болоһон зүблөөнэй аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актда • гар гарбиһан бүхы гүрэнүүдтэ зорюулагдаһан дурадхал тон шухала удха шанартай байна. Энэнь эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана гээд Австриин Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн. ЦК-гай секретарь Э. Шарф тэмдэглэнэ.

Энэ үүсхэлһээ гадна, Советскэ Союз уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй тухай Бүхэдэлхэйн договорой проектые ООН-ой зүбшэн хэлсэлгэдэ табиһан байна гээд Э. Шарф «Фольксштимме» газетэдэ толилогдоһон статья соогоо бэшэнэ. ООН-ой Генеральна Ассамблей дээрэ энэ дурадхалые зүбшэн хэлсэлгэдэ 88 орон тэрэниие дэмжэһэн байна.

ЛОНДОН

Хүсэ хэрэглэлгэдэ найдана

ТАСС

Хойто Ирландида байдаг Англиин армиин тусхай авиадесантна албанай подразделенинүүд байһан провинцидаа ажал ябуулгаяа үргэдхэжэ байна. Великобританиин оборонын гүрэнэй министр Роберт Браунай парламент дээрэ хэгдэһэн асуултада харюу болгон хэһэн мэдээсэлэй ёһоор, «партизануудтай тэмсэл ябуулха» тусхай һургуули гараһан эдэ подразделенинүүд саашадаа Ольстерой бүхы газар дээрэ ажал ябуулга бэелүүлдэг болохонь.

Авиадесантна албанай сэрэгүүд энэ жэлэй эхинһээ Ольстер эльгээгдэһэн байгаа. Тиихэдэ Ирландиин Республикын хилэдэ дүтэ районуудта эдэ сэрэгүүд хэрэглэгдэхэ гэжэ парламентда мэдүүлэгдэһэн байгаа. Ирландиин, мүн Англиин түрүү үзэлтэй олониитэ хүн зон сэрэгэй тусхай хүсэнүүдые Ольстерто оруулһан энэ ябадалые зэбүүрхэн буруушаана.

БЕЙРУТ

Гүримшуулагдажа байна

ТАСС

Дайнай һүүлээр эмхидхэгдэһэн С. Хосой Ливанай түрүүшын правительство уялгануудаа дүүргэжэ захалба. Аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, гүрэнэй зургаануудые ба дайнда һандаргагдаһан экономико һэргээхэ үргэн олон асуудалнуудые шиидхэхэ байна.

Политическэ ажал ябуулагшадһаа бэшэ, харин элдэб мэргэжэлтэдһээ бүридэһэн министрнүүдэй кабинедэй ажал ябуулгые олониитэ үргэнөөр һайшаана. Шэнэ правительствын гэшүүд «бэеэ барингы» байна, ороной демократическа хүсэнүүдтэ харюу сохилто үгэнэгүй гэжэ национал-либералнуудай хархис парти дураа гутажа байһанаа мэдүүлнэ.

Правительство олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тарааха хэрэгсэлнүүдые нэгэдүүлхэ ниитэ национальна радиостанциин ажал ябуулгые һэргээхэ хэмжээнүүдые абажа байна. Ороноо хубаарилхые буруушаагаад, мэдээсэлэй албан зургаануудые хамтаруулга хадаа Ливаниие нэгэдүүлхэ талаар түрүүшын алхам болоно гэжэ С. Хос мэдүүлээ.

ҮНГЭРЭГШЭ НАМАР Японодо ангиин тэмсэл улам үргэдэнэ. Бүхы оронай үргэн ниитэ арад зон ажаһуудал ажаллаха эрхэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэнэ. Салиин хүлһэнь дээшэлүүлхэ, юумэнэй үнэ сэн хямдаруулха, налог татабари доошолуулха, хүдэлмэригүйдэлгые усадхаха, «Локхид» гэжэ арсалдаата хэрэгүүдые эсэстэнь хүрэтэр мүшхэн мүрдэхэ зорилгонуудые хүдэлмэришэд, таряашад, алба хаагшад правительствын, фабрика, заводуудай ... дэй урда табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгые ...кногой эхэнэрнүүд буруушаан, демонстраци хэжэ ба...

Джапан Пресс-ТАСС-ай фото.

ВАШИНГТОН

ВАШИНГТОНДО ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД БОЛОБО

ТАСС

Албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан Италиин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Дж. Андреоттиин, президент Дж. Фордын хоорондо хөөрэлдөөнүүд Сагаан байшан соо болобо.

Уласхоорондын байдалай, хоёр талын харилсаанай асуудалнуудые Дж. Андреотти, Дж. Форд зүбшэн хэлсээ гээд Сагаан байшангай түлөөлэгшэ мэдээсээ. Италиин экономическа байдалда онсо анхарал хандуулагдаа гэжэ мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Италиин финансын-экономическа айхабтар хүндэ хүшэр байдалтай болоһон дээрэһээ Дж. Андреотти хөөрэлдөөнүүдые хэхэеэ Дж. Фордын захиргаанай засаг түрэ президентын тушаалда ... гагдаһан Дж. Картерта ... жуулгын үедэ США-да е... баатай болоһон байна ... политическэ шэнжэлэ... тэмдэглэнэ.

Январиин 20-до засаг ... рээ зонхилжо эхилхээ ... һан демократическа за... гаанай хүтэлбэрилэгшэ... холбоо барисаа тогтоохы... ла Дж. Андреотти Ва... тондо ерээд байһан уша... һамбаашалхые хүсэбэ. ... гөөр тушаалдаа хуули... оротороо гадаадын түлөө... шэдтэй хөөрэлдөөнүү... хэхэгүйб гэжэ мэдүүл... президентээр һунгагд... Дж. Картер уулзахые ... һан байна.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ

Манай адрес, телефонууд

Индекс: 670000. г. Улан Удэ, ул. Ленина 35. Те... секретариат—2 66 76, приемная—2 54 93.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арадуудай хоорондын эбдэршэгүй хани барисаан»— «Правда» газетын түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй дабшаса» — суглуулбари. «Нуурыеньшье, нугаһыеньшье...»—П. Левановай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. БАМ-ай тоннель баригшадта зорюулагдаһан тусхай хуудаһан

Гурбадахи хуудаһанда. «Зүрхэнһөө зүрхэн хүрэтэр» — Т. Волынцевагай репортаж. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд..

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнэ һонин» — суглуулбари. «Нютаг нютагай һонин» — суглуулбари.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.10—«Г. Марковай уран зохёол». 11.15 — «Хүгжэмтэ абонемент». 12.35 — «Совет хуулиин үндэһэ һуури». 13.05 — «Манай үхибүүд». Кинопрограмма. 13.30 — «Эхэ орон тухай шүлэгүүд». 14.00 — Шэнэ һонин. 19.10 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг». 14.40 — «Билибинскэ атомна» — телеочерк. 15.10 — С. Прокопьев. «Принц ба Золушка» — фильм-балет. 15.35 — Вьетнамай ажалшадай партиин IV съездын нээлгэдэ. «Мүнөө сагай Вьетнам» — баримтата фильм 16.00 — «Үнэн зүрхэнһөө». Днепропетровскдохи Г. Петровскын нэрэмжэтэ металлургическа заводой коллективтай уулзалга. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг». 19.00 — «Билибинскэ атомна» — телеочерк.

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.50 — Телевизионно һонин. 20.20 — «Агитбригада-76»

«Орбита» 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Мүнөө сагай Вьетнам» — баримтата фильм. 21.50 — Чайковскиин романснуудые СССР-эй арадай артист И. Лисициан дуулана 22.10 — «Үнэн зүрхэнһөө». 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Удэ. 18.30 — «Шиниин һуралсалай номһоо гадуур». 19.10 — Түрэлхидтэ зорюулагдаһан хөөрэлдөөн.

«Орбита». 19.30 — «Океан» — кинофильм.